

"Kanunun diğer yanında yer alsaydım
en başarılı suçlu olurdu."

Sherlock Holmes

Conan Doyle'un, üniversitedeki profesöründen esinlenerek yarattığı özel dedektiftir Sherlock Holmes. Dedektif kahramanlar içerisinde en meşhur olanıdır.

Olayları gözlem yoluyla çözmesi ile ünlüdür. Tümdengelim yöntemini çok iyi kullanmaktadır, sorduğu soruların cevaplarının birbiriyle tutarlı bir bütün oluşturmaya dikkat eder. İpuçlarını bir araya getirip bir çözüm bulmak yerine, elindeki ipuçlarından anlamlı bir bütüne ulaşmaya çalışır; bunun yanı sıra kendi kendine yaptığı laboratuvar araştırmaları sonucunda elde ettiği bilgileri tekil olaylara uygular ve sigara izmaritlerinden, el yazılarından, ayak izlerinden ve her türlü bilgi kırıntısından sonuca ulaşır. Holmes oldukça kibirli bir adamdır ancak Dr. Watson'a yaklaşımı herkesten farklıdır.

Dr. Watson, bu kurgudaki en önemli yere sahiptir çünkü yazarın okuyucuya anlatmak istedikleri onun Holmes'a sorduğu sorular sayesinde ortaya çıkar. Holmes, hem onu kıskanan hem de ona hayranlık duyan ve asla olay çözmeyi beceremeyen Scotland Yard dedektifleri tarafından ya da Baker Sokak'taki evine gelen müşteriler tarafından yardıma çağırılır.

*Exlibris
taramasıdır*

Sherlock Holmes

Gümüş Şimşek

Sherlock Holmes

Sir Arthur
Conan Doyle

Gümüş
Şimşek

MARTI YAYINCILIK
SHERLOCK HOLMES - 4

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

YAYINA HAZIRLAYAN: ŞAHİN GÜÇ

ÇEVİREN: İLKİN İNANÇ

DİZGİ: ELİF YAVUZ

KAPAK TASARIM: ŞAHİN GÜÇ

BASKI : Star Medya Yayıncılık A.Ş. Baskı Tesisleri

Mehmet Akif Mah. İnönü Cad.

Basın Ekspres Yolu Star Sok. No:2

İkitelli 34679 İstanbul

TEL: (0212) 448 88 90

2010

MART 2010

ISBN:978-605-5872-54-0

Copyright ©MARTI YAYINLARI

**BU e-kitap TANITIM AMAÇLI HAZIRLANMIŞTIR.
LÜTFEN ÜRÜNÜN ORJİNALİNİ SATIN ALINIZ!**

MARTI YAYINCILIK

Bir PozitifTurizm Dış. Tic. Ltd. Şti Markasıdır

Cevizlik Mh. Sakızlıyalı Sk. No:25 Bakırköy/İstanbul

Tel: 0 212 583 24 50 - Fax: 0 212 570 73 98

www.martiyayinlari.com info@martiyayinlari.com

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

İÇİNDEKİLER

GÜMÜŞ ŞİMŞEK.....	7
SARI SURAT.....	59
BORSACI KATİBİ.....	97
GLORIA SCOTT.....	135

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

"Watson, korkarım gitmek zorundayım," dedi Holmes, bir sabah kahvaltıdan sonra.

"Nereye peki?"

"King's Pyland, Dartmoor'a."

Buna hiç şaşırمامıştım. Aslını sorarsanız, bütün İngiltere'yi çalkalayan bu esrarengiz vakaya nasıl oldu da hâlâ bulaşmadı diye merak ediyordum zaten. Dostum odada bütün gün, çenesi göğsünde, kaşlarını çatmış, piposunu art

arda doldurarak bir ileri bir geri yürümüş ve yine her zamanki gibi bütün sorularımı ve sözlerimi duymazdan gelerek düşüncelere dalmıştı. Gelen her gazete, şöyle bir göz atıldıktan sonra bir kenara atılmıştı. Ama ne kadar sessiz olsa da aklımdan neler geçtiğini çok iyi tahmin edebiliyordum. Onun dedektiflikteki şöhretine meydan okuyabilecek tek bir vaka vardı; o da Wessex Kupası'nın favori atının kayboluşu ve antrenörünün trajik ölümüydü. Bu yüzden olay yerine gitmek istediğini söylemesi beni hiç şaşırtmadı.

"Eğer sana ayak bağı olmazsam ben de gelmekten memnunluk duyarım," dedim.

"Sevgili Watson, gelmekle büyük bir iyilik yapmış olursun. Ve sanırım zamanını da boşuna harcamış olmayacaksın, çünkü bu vaka tamamen benzersiz olacak gibi görünüyor. Acele etmezsek treni kaçıracamız. Sana her şeyi yolda anlatırım. Bu arada, dürbününü de yanına alırsan sevinirim."

Böylece bir saat içinde kendimi birinci sı-

nıf vagonunda, Exeter'e giderken buldum. Sherlock Holmes bir süre, Paddington'dan aldığı yeni gazetelere göz attı. Reading'i geçtikten sonra son gazeteyi de koltuğun altına sıkıştırarak puro kutusunu uzattı bana.

"İyi gidiyoruz," dedi dışarı bakıp saatini kontrol ettikten sonra. "Şu anki hızımız saatte elli üç buçuk mil."

"Ben çeyrek mil işaretlerini görmedim," dedim.

"Ben de görmedim. Ama bu hattaki telgraf direkleri altmış metre aralıklarla dikildiğine göre hesap ortada. John Straker cinayeti ve Gümüş Şimşek'in kayboluşuyla ilgili mesele hakkında bilgin vardır herhalde."

"Telegraph ve The Chronicle'da ne okuduysam o."

"Bu öyle bir vaka ki, yapılması gereken Watson, yeni delil bulmaktan çok eskileri ayıklamak olacak. Cinayetin benzersizliği ve bir şekilde bağlantılı insan sayısının çok oluşu yüzünden fazlasıyla tahmin ve hipotez üretilmiş

zaten. İşin zorluğu, gerçeklerin çerçevesini teorisyenlerin ve gazetecilerin süslemelerinden ayırabilmekte yatıyor. Bu sağlam temelleri bulduktan sonra bize kalan, bütün bu esrarın çevresinde dönen sonuçları bulmak olacaktır. Salı akşamı, hem atın sahibi Albay Ross'tan, hem de bu vakayla ilgilenen Müfettiş Gregory'den, yardımımı isteyen telgraflar aldım."

"Salı akşamı ha!" diye atıldım. "Ve bugün Perşembe. Dün niye ilgilenmedin?"

"Çünkü yanıldım, sevgili Watson - beni senin hikâyelerinden tanıyanları şaşırtacaktır belki ama sık sık yaptığım bir hatadır. İngiltere'nin bu en meşhur atının, özellikle kuzey Dartmoor gibi, yerleşimin seyrek olduğu bir yerde uzun süre saklı kalamayacağını düşündüm. Dün bütün gün atın bulunduğu ve kaçırılan kişiyle John Straker'ın katilinin aynı kişiler olduğu haberini bekleyip durdum ama bir gün daha geçip de, genç Fitzroy Simpson'un tutuklanması dışında hiçbir gelişme olmadığını görünce harekete geçme zamanının geldiğine karar verdim. Ama dün

boşa geçmedi diyebilirim."

"Demek bir teori oluşturdu."

"En azından vakanın temel gerçeklerini bir ucundan yakaladığım söylenebilir. Şimdi bunları sana teker teker anlatacağım; çünkü birine anlatınca her şey daha bir yerli yerine oturuyor. Kaldı ki, bulunduğumuz noktayı açıklamadan senin yardımını beklemek anlamsız olur."

Arkama yaslanıp puromu tüttürerek Holmes'u dinlemeye hazırlandım. O da ilgiyle öne doğru eğilip, uzun ve ince işaret parmağıyla hayali çizgiler çizerek bizi bu yolculuğa iten olaylar zincirini anlatmaya başladı.

"Gümüş Şimşek, Somomy'nin soyundan geliyor ve ünlü ataları gibi parlak bir geçmişe sahip. Şu anda beş yaşında ve şanslı sahibi Albay Ross'a büyük ödüller kazandırdı. Bu talih-siz olaya kadar Wessex Kupası'nın favorisiydi ve bire üç veriyordu. Ama bahisçileri şimdiye kadar hiç hayal kırıklığına uğratmadığı için, bu oranlara rağmen ortalıkta inanılmaz rakamlar dönüyordu. Böyle düşünürsek, Gümüş Şim-

şek'in Salı günü potayı ilk geçen olmaması için elinden geleni yapacak birçok adam olduğu kesin.

"Ama King's Pyland, yani Albay'ın ahırını da bu gerçeğin farkındaydı muhakkak. Favoriyi korumak için her türlü önlem alınmıştı. Antrenör John Straker, tartıda ağır gelene kadar Albay Ross'un atlarına binmiş eski bir jokey. Albay için beş yıl jokeylik, yedi yıl da antrenörlük yapmış ve her zaman çalışkan ve sadık bir yardımcı olmuş. King's Pyland, dört atlık küçük bir ahır olduğu için Straker'm altında sadece üç kişi çalışıyormuş. Gece biri nöbet tutarken diğerleri de uyuyormuş. Evli olan John Straker ise ahırların iki yüz metre kadar yukarıdaki villasında kalıyormuş. Hiç çocukları olmadığı için evde, karısı ve bir hizmetçi kız dışında kimse yokmuş. Yarım mil kuzeyde, sakatların ve yaşlıların, kalıp temiz Dartmoor havası alabilmeleri için yapılmış birkaç villa dışında köy oldukça tenha bir yer. Köyün yanındaki fundalık arazinin iki mil ötesinde de, Lord Backwater'a

ait, Silas Brown tarafından idare edilen Mapleton ahırları bulunuyor. Fundalıkta birkaç çingene dışında kalan yok. Geçen Pazartesi gecesi olan olaya kadar genel durum böyle.

"O akşama gelirse; atlar her zamanki gibi çalıştırılıp beslenmiş ve ahırlar saat dokuzda kilitlenmiş. Yamaklardan ikisi antrenörün evine gidip akşam yemeklerini yerken, üçüncü yamak Ned Hunter nöbete kalmış. Saat dokuzu biraz geçe hizmetçi kız Edith Baxter, Ned Hunter'ın baharatlı koyun etinden oluşan yemeğini ahıra götürmüştü. Kural olarak nöbetteyken içki içmeleri yasak olduğundan, yemeğin yanında başka bir şey yokmuş. Ahıra giden yol fundalıktan geçtiği için ve hava da karanlık olduğu için hizmetçi kızın elinde bir fener varmış.

"Edith Baxter ahırlara otuz metre kadar uzaklıktayken, karanlıktan bir adam çıkıp kızın durmasını söylemiş. Adam biraz daha yaklaşıncaya kız onu fenerin ışığında daha iyi görmüştü. Üstünde gri tüvit bir takım elbise, kumaş şapka ve tozlukları, elinde de tokmaklı ağır bir baston

varmış. Adamın yüzünün solgunluğu ve asabi tavırları kızın dikkatini çekmiş. Yaşının otuzun üstünde olduğunu düşünüyor.

" 'Burası neresi acaba?' diye sormuş adam. 'Tam fundalıkta kalıp kalmamayı düşünüyordum ki elinizdeki fenerin ışığını gördüm. '

" 'King's Pyland ahırları civarındasınız,' demiş kız.

" 'Gerçekten mi? Ne şans!' diye atılmış adam. 'Herhalde orada geceleri kalan birileri oluyordur. Belki bu elinizdeki de onun yemeği. Pekâlâ, yeni bir elbise parası kazanmaya ne dersiniz?' diyerek yeleğinin cebinden, katlanmış beyaz bir kâğıt parçası çıkarmış. 'Eğer çocuğun bunu almasını sağlarsanız paranın satın alabileceği en güzel elbise sizindir.'

"Kız bunun üzerine korkarak adamın yanından kaçmış ve her zaman yemeği teslim ettiği pencereye koşmuş. Hunter içerideki küçük bir masaya oturmuş bekliyormuş zaten. Tam ona neler olduğunu anlatacakken yabancı yine çıkmış ortaya.

" 'İyi akşamlar,' demiş, pencereden içeri bakarak, 'sizinle konuşmak istediğim bir şey var.' Kız, konuşurken adamın elinde küçük bir kâğıt paket gördüğünü söylüyor.

" 'Ne işiniz var burada?' diye sormuş Hunter.

" 'Cebinizi doldurabilecek bir iş,' demiş yabancı. 'Wessex Kupası'nda iki atınız koşuyor: Gümüş Şimşek ve Bayard. Bana bilgi verirseniz siz de kazanırsınız. Koşuda Bayard'm Gümüş Şimşek'e fark atacağı ve ahırın onun üzerine para yatırdığı doğru mu?'

" 'Demek sen de o tiyoculardan birisin!' diye bağırması yamak. 'Senin gibilere King's Pyland'de ne yapılır göstereyim de gör bakalım,' diyip ayağa fırlamış ve köpeği çözmeye gitmiş. Kız da eve kaçmış, ama koşarken arkasına baktığında yabancının pencereden içeri eğildiğini görmüş. Hunter bir dakika sonra geri döndüğünde adamın gittiğini görmüş, ama bütün aramalarına rağmen adamdan bir iz bulamamış."

"Bir dakika Holmes," diye araya girdim. "Yamak çıkarken kapıyı kilitlememiş mi?"

"Mükemmel Watson, mükemmel!" diye mırıldandı Holmes. "Bu nokta benim de ilgimi çektiği için dün Dartmoor'a özel bir telgraf gönderdim. Ama öğrendiğimize göre çocuk çıkarken kapıyı da kilitlemiş. Ve şunu da ekleyeyim, pencere, bir adamın geçemeyeceği kadar küçükmüş.

"Neyse devam edeyim; Hunter, arkadaşları gelene kadar beklemiş ve sonra da antrenöre bir mesaj göndererek olanları anlatmış. Straker bu haber üzerine huzursuzlanmış. Bayan Straker gece saat birde uyandığında kocasının giyinmekte olduğunu görmüş. Karısının sorulan üzerine de atları merak ettiğini, gidip bir bakmak istediğini söylemiş. Kadın dışarıda sağanak yağmur olduğunu söyleyerek gitmemesini söylese de Straker paltosunu giyip çıkmış.

"Bayan Straker sabah yedide kalktığında kocasının hâlâ dönmediğini görüp endişeye kapılmış. O da aceleyle giyinip hizmetçisini ça-

ğırılmış ve birlikte ahırlara gitmişler. Gittiklerinde kapı acıkmış. İçeride Hunter baygın bir halde bir sandalyeye yığılmış haldeymiş. Favorinin ahır boşmuş ve antrenörden de iz yokmuş.

"Bunun üzerine yukarıda uyuyan iki yamağı da uyandırmışlar. Her ikisinin de uykusu ağır olduğu için gece hiçbir şey duymamışlar. Hunter güçlü bir ilacın etkisinde olduğu için, ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar bir türlü uyandıramamışlar. Bunun üzerine iki yamak ve kadınlar onu orada bırakıp kayıpları aramaya çıkmışlar. Antrenörün, atı erkenden çalışmaya götürdüğünü umarak aramaya devam etmişler. Ama çevredeki bütün fundalıkların görülebildiği bir tepeye çıkmalarına rağmen attan bir iz olsun görememişler. Ama başka bir şey varmış.

"Ahırlardan çeyrek mil kadar ötedeki çalışlıklarda John Straker'ın paltosunu bulmuşlar. Hemen yakınlardaki bir çukurun dibinde de talihsiz antrenörün cesedi yatıyormuş. Kafatası ağır bir silahla vurularak parçalanmış ve baldı-

rında da çok keskin bir aletle açıldığı belli olan uzun bir yara varmış. Anlaşılan Straker kolay pes etmemiş. Sağ elinde, kana bulanmış kısa bir bıçak, sol elindeyse kırmızılı siyahlı, ipek bir kravat bulmuşlar. Hizmetçinin ifadesine göre bu kravat, önceki akşam ahırları ziyaret eden yabancının boynundakinin aynısıymış. Sonradan Hunter da aydınca kravatın sahibini kesinlikle tespit etmiş. Emin olduğu bir başka şey de adamın, ondan kurtulmak için yemeğine ilaç kattığıymış. Kayıp ata gelince; çamurdaki izlere bakılırsa o da boğuşma sırasında oradaymış. Ama büyük bir ödül koyulmasına ve Dartmoor'un bütün çingeneleri peşine düşmüş olmasına rağmen attan haber yok. Son bir şey daha; Hunter'm yemeğinde toz afyon bulunmuş ve o akşam herkes aynı yemeği yemiş olmasına rağmen Hunter'dan başkasına bir şey olmamış.

"İşte, bütün ön tahminlerden arınmış haliyle gerçekler böyle Watson. Şimdi de polisin bu meselede neler yaptığına bakalım.

"Vakayı üstlenen Müfettiş Gregory olduk-

ça başarılı bir polis. Eğer biraz daha hayal gücü olsaydı çok daha iyi konumlara yükselebilirdi. Olay yerine gelir gelmez, doğal olarak ilk akla gelen şüpheliyi tutuklamış. Daha önce de söylediğim gibi çevredeki villalardan birinde oturduğu için onu bulmak zor olmamış. Kimden bahsettiğimi anlamışsmdır: Fritzroy Simpson. İyi bir aileden gelen, eğitimli biri. Ama yarışlarda bir servet kaybettikten sonra şu anda Londra kulüplerine bültenler hazırlayarak geçiyor. Bahis kayıtlarına bakıldığında, favoriye karşı beş bin sterlin yatırdığı görülmüş. Tutuklandığında, King's Pyland atları hakkında tiyo almak için Dartmoor'a gittiğini, hatta ikinci favori Desborough için de Silas Brown'un işlettiği Mapleton'a gittiğini itiraf etmiş. Önceki akşamki davranışlarını da inkâr etmeye kalkışmamış. Kötü bir niyeti olmadığını, sadece ilk elden tiyo almak istediğini ifade etmiş. Ama kravatu gösterildiğinde rengi atmış; maktulün elinde ne gezdiği sorulduğunda bir şey diyememiş. Islak elbiseleri, önceki gece fırtınada dı-

şanda kaldığını gösteriyormuş. Ayrıca Penang tarzı kurşun kaplama bastonu, antrenörün aldığı şiddetli darbelerin kaynağı olabilirmiş. Ama saldırganın Straker'ın bıçağından yaralanmış olması gerekmesine rağmen Simpson'un vücudunda yara izine rastlanmamış. İşte, kısaca böyle Watson. Eğer bu meseleye biraz ışık tutabilirsen çok sevinirim."

Holmes'un, her zamanki açıklığıyla anlattığı bu hikâyeyi ilgiyle dinlemiştim. Ama deliller bana tanıdık gelmiş olmasına rağmen, olaydaki önemlerini ve birbirleri arasındaki ilgiyi çıkaramamıştım.

"Straker'ın boğuşma sırasında kendi kendini yaralamış olması mümkün değil mi?" diye fikrimi belirttim.

"Mümkünden de öte muhtemel," dedi Holmes. "Bu durumda sanığın lehine olan birkaç nokta da ortadan kalkıyor."

"Ama ben hâlâ polisin bu vakada ne teori oluşturduğunu anlayabilmiş değilim," dedim.

"Korkarım, oluşturulan bütün teorileri çü-

rütmek için kuvvetli kanıtlar var," diye cevap verdi Holmes. "Polis, şu Fitzroy Simpson'un nöbetçi yamağı ilaçla uyuttuğunu ve bir şekilde anahtarı bulup ahır kapısını açarak atı kaçırdığını düşünüyor olmalı. Atm dizginleri kayıp olduğuna göre atı Simpson dizginliyor, sonra da kapıyı açık bırakıp atla birlikte fundalığa gidiyor ve yolda antrenörle karşılaşılıyor. Ve haliyle aralarında kavga çıkıyor. Simpson ağır bastonuyla antrenörün beynini dağıtıyor ama Straker'm bıçağından en ufak bir yara bile almıyor. Soma da atı ya gizli bir yere götürüyor, ya da zaten boğuşma sırasında kaçıyor; ve bu durumda fundalıkta bir yerlerde dolaşılıyor olmalı. Herhalde polis böyle düşünüyordur. Bu pek mümkün değilmiş gibi görünüyor ama diğer bütün açıklamalar da aynı şekilde imkânsız bence. Her şeye rağmen, olay yerine gidince meseleyi kafamda tartmaya çalışacağım. Ve o zamana kadar başka bir şey düşünmenin anlamı yok."

Geniş Dartmoor arazisinin ortasında, bir kalkanın kabartması gibi duran Tavistock'a var-

dığımızda hava kararmak üzereydi. İstasyonda bizi iki kişi bekliyordu. Biri, aslan yelesi gibi saçları ve delici mavi gözleriyle, uzun boylu, sarışın bir adam; diğeri de frak ceketli ve tozluklu, kısa favorili, gözlüklü, kısa boylu, kıpır kıpır bir adamdı. İlki, İngiliz müfettişlik servisinde ün salmış Müfettiş Gregory; diğeri de meşhur at sahibi Albay Ross'tu.

"Geldiğiniz için teşekkür ederim Bay Holmes," dedi Albay. "Gerçi Müfettiş her şeyi halletti, ama ben zavallı Straker'm kanı yerde kalmasın ve atım bir an önce bulunsun diye her taşın altına bakılsın istiyorum."

"Yeni gelişmeler var mı?" diye sordu Holmes.

"Ne yazık ki fazla ilerleyemedik," dedi Müfettiş. "Hava kararmadan olay yerini görmek isteyeceğinizi düşündüğümüzden bir araba ayarladık. İsterseniz yolda konuşalım."

Çok geçmeden dördümüz arabaya binip, bu eski ve tuhaf Devonshire şehrinin sokaklarından geçmeye başladık. Müfettiş Gregory va-

kayla yakından ilgili olduğu için birçok açıklamada bulunuyor, Holmes ise pek araya girmeden dikkatle dinliyordu. Albay Ross arkasına yaslanmış, şapkasını gözünün önüne çekmiş, kollarını kavuşturmuş oturuyordu. Gregory'nin teorisi Holmes'un tahmin ettiğinin aynısıydı.

"Fitzroy Simpson'un çevresindeki ağ git-tikçe daralıyor. Bence aradığımız adam o. Ama deliller her ne kadar tatmin edici olsa da yeni gelişmelerle gidişat tamamen değişebilir el-bette."

"Straker'ın bıçağı hakkında ne öğrendi-niz?"

"Kendi kendini yaraladığı neredeyse ke-sm.

"Buraya gelirken dostum Dr. Watson da aynı tahminde bulundu. Bu doğruysa, Simpson denen adamın aleyhine demektir."

"Şüphesiz. Üstünde ne bir bıçak, ne de bir yara izi bulundu. Aleyhine deliller çok kuvvetli. Bir kere, favorinin kaybolması onun işine ge-lirdi. Yamağın uyutulması konusunda şüpheli,

fırtınada kaldığı kesin, yanında ağır bir silah vardı ve kravatı maktulün elinde bulundu. Bütün bunlar mahkemeye gitmeye yeter."

Holmes kafasını salladı. "Biraz akıllı bir avukat bütün delilleri çürütür," dedi. "Atı ahırdan neden çıkarırsın ki? İsteseydi, orada da yaralayabilirdi hayvanı? Yanında anahtar bulundu mu? Toz afyonu ona kim sattı? Her şeyden önce, onun gibi, bölgeye yabancı biri atı nereye saklayabilir? Hele söz konusu, Gümüş Şimşekse? Sanığın kendisi, hizmetçiye verdiği kâğıdı nasıl açıklıyor?"

"On sterlinlik bir banknot olduğunu söylüyor. Cüzdanında da bulundu. Ama diğer şüpheler göründükleri kadar sağlam değil Bay Holmes. Öncelikle, adam bölgenin yabancıları değil. İki kez yazın Tavistock'ta kalmış. Afyon muhtemelen Londra'dan alınmış. Anahtar, işi bittikten sonra bir yere atılmış olabilir. At ise fundalıklardaki çukurların veya eski madenlerin birinin dibinde olabilir."

"Kravat hakkında ne diyor?"

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

"Kendisine ait olduğunu kabul ediyor fakat kaybetmiş olduğunu ifade ediyor. Ama atı ahırdan çıkardığına dair yeni bir gelişme oldu."

Holmes merakla doğruldu.

"Pazartesi gecesi, cinayetin işlendiği yerin bir mil kadar ötesinde çingenelerin kamp kurduğuna dair izler bulduk. Salı günü de gitmişler. Şimdi, Simpson'la bu çingenelerin anlaştığını düşünürsek, atı ahırdan çıkardıktan sonra onlara vermiş olamaz mı?"

"Bu mümkün."

"Fundalıkta bu çingeneleri aratıyorum. Ayrıca, Tavistock'taki ve on mil çapındaki bir alandaki bütün ahırlar ve evler de aranıyor."

"Yakınlarda bir hara daha var galiba."

"Evet, bunu da gözden kaçırmamamız gerekiyor. Onların atı Desborough bahislerde ikinci sırada olduğu için favorinin kaybolması onların da işine gelirdi. Antrenör Silas Brown'un yarışa yüklü miktarlarda para yatırdığı ve zavallı Straker'la aralarının pek iyi olmadığı biliniyor. Ama onların ahırlarını inceledikten son-

ra olayla bir bağlantılarını bulamadık."

"Peki Şu Simpson'un Mapleton harasıyla bir bağlantısı bulundu mu?"

"Hayır."

Holmes arkasına yaslandığında konuşma da sona ermiş oldu. Zaten birkaç dakika sonra da arabamız yol kenarındaki kırmızı kiremitli villalardan birinin önünde durdu. Biraz ötede, bir padoğun arkasında gri bir bina duruyordu. Sadece Tavistock'un kuleleri ve Mapleton ahırlarıyla bozulan düzlük, ufuk çizgisine kadar uzanıyordu. Holmes dışında hepimiz arabadan indik. O ise oturduğu yerde gözlerini gökyüzüne dikmiş, düşüncelere dalmıştı. Koluna dokununca şiddetle irkildi ve arabadan indi.

"Özür dilerim," dedi, Şaşırmış görünen Albay Ross'a dönerek. "Hayallere dalmışım." Gözündeki ışık ve hareketlerindeki bastırılmış heyecandan anladığım kadarıyla yeni bir ipucu bulmuştu.

"Herhalde hemen olay yerine gitmek istersiniz Bay Holmes?" dedi Gregory.

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

"Şimdilik burada biraz daha durup birkaç soru sormayı tercih ederim. Straker geri getirildi, değil mi?"

"Evet; yukarıda yatıyor. Soruşturma yarın yapılacak."

"Bay Straker uzun bir süredir sizin hizmetinizdeydi değil mi Albay Ross?"

"Her zaman çok iyi bir yardımcı olmuştur."

"Cesedi bulduğunuzda ceplerini aramışsınızdır herhalde Müfettiş."

"Eğer görmek isterseniz oturma odasında duruyor."

"Memnun olurum." Hepimiz salona girip ortadaki yuvarlak bir masanın etrafına oturduk. Müfettiş metal bir kutuyu açarak içindekileri çıkardı. Ufak bir parça mum, gül ağacından bir pipo, fok derisi bir kesenin içinde yarım tabaka Cavendish tütünü, altın zincirli gümüş bir saat, beş altın sterlin, alüminyumdan bir kalem kutusu, birkaç evrak ve üstünde "Weiss & Co. Londra" yazan fildişi saplı bir bıçak.

"Bu çok özel bir bıçak," dedi Holmes, eline alıp dikkatle inceleyerek. "Üstündeki kan lekelerinden anladığım kadarıyla maktulün elinde bulunan bu sanırım. Sizin bıçaklardan biri mi bu Watson?"

"Katarakt bıçağı dediklerimizden," diye cevap verdim.

"Ben de öyle düşünmüştüm. Çok ince işler için yapılmış. Böyle cebinde katlayamayacağı bir şeyi yanına alması ilginç."

"Cesedin yanında, keskin ucu kapatmaya yaradığı anlaşılan bir mantar bulduk," dedi Müfettiş. "Karısının dediğine göre, bıçak yatak odasında masanın üzerinde duruyormuş ve Straker çıkarken yanına almış. Pek iyi bir silah değil ama o anda bulabildiği tek şey bu olmalı."

"Evet, muhtemelen. Peki ya evraklar?"

"Üçü samancılardan alınma faturalar. Biri Albay Ross'un talimatlarını bildiren bir not. Şuradaki de Bond Sokağı'ndan, şapkacı Bayan Lesuriér'den Bay Derbyshire adına kesilmiş otuz yedi sterlinlik bir fatura. Bayan Straker'm

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

ifadesine göre, bu Derbyshire kocasının bir arkadaşımış ve ara sıra onların adresini kullandığı oluyormuş."

"Bayan Derbyshire'ün pahalı zevkleri varmış anlaşılır," diye araya girdi Holmes, fatura ya bakarak. "Tek bir parça giyecek için epeyce yüklü bir rakam bu. Ama neyse, öğrenecek başka şeyimiz kalmadığına göre cinayet yerine gidebiliriz."

Oturma odasından tam çıkmıştık ki, koryordoda bir kadın ileri atılarak Müfettiş'i kolundan yakaladı. Yüzü ince ve zayıftı; korkunun izlerini taşıyordu.

"Yakaladınız mı? Onları buldunuz mu?" diye sordu, inleyerek.

"Hayır Bayan Straker. Ama Bay Holmes bize yardım etmek için ta Londra'dan geldi. Elimizden geleni yapacağımıza emin olabilirsiniz."

"Sizinle kısa bir süre önce Plymouth'daki bir partide tanışmamış mıydık Bayan Straker?" diye sordu Holmes.

"Hayır beyefendi, yanılıyorsunuz."

"Hadi canım! Buna yemin edebilirim. Çizerinizde de devekuşu tüyü süslü, külrengi, ipek bir kostüm vardı."

"Öyle bir elbisem hiç olmadı beyefendi," diye cevap verdi kadın.

"Peki o zaman," dedi ve özür dileyerek Müfettiş'i takip etti. Düzlükte kısa bir yürüyüşten sonra cesedin bulunduğu çukura vardık. Hemen dibinde de paltonun asılı bulunduğu çalılık vardı.

"O gece hiç rüzgâr yoktu herhalde," dedi Holmes.

"Hayır, ama sağanak yağmur vardı."

"O zaman bu palto buraya uçarak gelmiş, bizzat yerleştirilmiş."

"Evet, çalılığa serilmişti."

"Bakın, bu beni epey meraklandırıyor işte. Herhalde Pazartesi gecesinden beri buraya basmayan kalmamıştır."

"Hayır, çukurun yanına bir örtü örttük ve ona bastık sadece."

"Çok güzel."

"Bu elimdeki torbada Straker'm giydiği çizmelerin ve Fitzroy Simpson'un ayakkabılarının birer teki ve Gümüş Şimşek'in nalları var."

"Sevgili Müfettiş, kendinizi aşılıyorsunuz!" Holmes torbayı aldı, çukura indi ve örtüyü ortaya çekti. Soma yüzüstü uzanıp önündeki izleri dikkatle inceledi. "Şuna da bakın!" diye bağırdı heyecanla. Yarisı yanmış bir kibrit sallıyordu elinde. Öyle çamura bulanmıştı ki ilk bakışta bir odun parçasına benziyordu.

"Nasıl oldu da gözümde kaçmış, anlamıyorum," dedi Müfettiş. Kızdığı belliydi.

"Zaten görünmüyordu; çamura gömülmüştü. Ben onu gördüm çünkü onu arıyordum."

"Nasıl? Onu bulmayı mı umuyordunuz yani?"

"Bu ihtimali göz ardı edemezdim."

Holmes sonra torbadan çizmeleri çıkararak yerdeki izlerle karşılaştırdı. Soma da çukurdan çıkıp çalılıkların arasında sürünmeye baş-

ladı.

"Korkarım daha başka iz kalmadı," dedi Müfettiş. "Yüz metrelik bir alanı karış karış araştırdım."

"Sahi mi?" dedi Holmes ayağa kalkarak. "Ben de saygısızlık edip bir kere daha araştırmayayım o zaman. Ama yine de, yarın için hazırlıklı olmak için arazide bir yürüyüşe çıkmak isterim. Bu nalı da şans getirsin diye yanıma alacağım."

Dostumun bu sessiz ve sistematik çalışmasını ne zamandır sabırsızlıkla izleyen Albay Ross saatine baktı. "Siz benimle gelerseniz seviyorum Müfettiş," dedi soma. "Tavsiyenizi almak istediğim birkaç konu var. Özellikle de Kupa'dan çekilmemiz gerekip gerekmediğini merak ediyorum."

"Buna kesinlikle gerek yok," diye atıldı Holmes. "Ben olsam çekilmezdim."

Albay saygıyla eğildi. "Bu tavsiyeniz için çok teşekkür ederim beyefendi," dedi. "Yürüşünüz bittikten soma bizi merhum Straker'm

evinde bulabilirsiniz. Sonra da birlikte Tavistock'a gideriz."

Müfettişle ikisi geri dönerken biz arazide yürümeye başladık. Güneş Mapleton harasının ardından batmak üzereydi. Önümüzdeki geniş ova, akşam güneşiyle birlikte altın sarısı bir renge bürünmüştü. Ama derin düşüncelere dalmış olan dostum bu muhteşem manzaranın farkında değildi elbette.

"Şu yoldan gidiyoruz Watson," dedi sonunda. "Şu an için, John Straker'ı kim öldürdü sorusunu bir yana bırakıp atı bulmalıyız. Şimdi, hayvanın cinayet sırasında veya somasında kaçlığını göz önüne alırsak, esas soru şu: at nereye gitti? Atlar sosyal hayvanlardır. Kendi başına bırakıldığında içgüdüleri onu King's Pyland'e ya da Mapleton'a geri döndürmüş olmalı. Eğer ovada dolaşıyor olsaydı şimdiye kesin görülmüş olurdu. Çingeneler onu neden kaçırsın ki? Bu insanlar belanın adını duyduklarında sıvışacak delik ararlar. Başları polisle derde girsin istemezler. Hem böyle bir atı satamazlar da. Risk

büyük; getirişi hiç yok. Burası kesin."

"Nerede o zaman?"

"King's Pyland'e veya Mapleton'a gitmiş olması gerektiğini söylemişim. Ama King's Pyland'de olmadığına göre Mapleton'da olmalı. Hipotez olarak bunu alalım; bakalım bizi nereye götürecektir. Ovanın bu kısmı, Müfettiş'in dediği gibi sert ve kuru. Ama şu ilerde gördüğün büyük çukur Pazartesi gecesi suyla dolmuştur. Eğer buraya kadar her şey doğruysa at oradan geçmiş olmalı. Bu durumda izleri arayacağımız yer orası."

Yürürken konuşmaya devam ettik ve birkaç dakika içinde söz konusu çukura vardık. Holmes'un isteği üzerine ikiye ayrıldık. Ben sağa, o da sola yöneldi. Ama elli adım gitmemiştim ki Holmes bağırarak gelmemi işaret etti. Önündeki yumuşak toprakta atın izleri uzanıyordu ve izler cebindeki nala da uyuyordu.

"İşte hayal gücünün önemi," dedi Holmes. "Gregory'de olmayan da bu. Biz olanları hayal etmeye çalıştık, buna göre hareket ettik ve so-

nunda haklı olduğumuzu gördük. Devam edelim."

Çamurlu zemini geçerek kuru ve sert çimenlikli bir yere geldik. Zemin yine eğim kazanınca izleri yeniden yakaladık. Sonra yarım mil boyunca izler görülmez oldu ama Mapleton'a yakın bir noktada tekrar ortaya çıktı. İlk gören Holmes oldu ve gururla durup bana gösterdi. Atın izleri yanında bir de insan izi vardı.

"Demek at başlangıçta yalnızmış," diye atıldım.

"Kesinlikle. Başlangıçta yalnızmış. Şuna bak!"

Bu çifte iz tamamen dönüp King's Pyland'e yöneliyordu. Holmes keyifle ılık çaldı ve biz yine izlerin peşine düştük. Holmes'un gözleri yola dikiliydi ama ben bir an yana baktığımda aynı izlerin ters yönde geri geldiğini fark ettim hayretle.

"Bir tane de sana Watson," dedi Holmes, ben izleri işaret edince. "Bizi uzun bir yürüyüşten kurtardın. Hadi bu yeni izleri takip edelim."

Fazla gitmemize gerek kalmadı zaten. İzler Mapleton ahırlarının kapısına giden asfalt yolda bitiyordu. Kapıya iyice yaklaşmıştık ki seyislerden biri:

"Burada serserilere yer yok," diyerek önümüze çıktı.

"Sadece tek bir soru sormak istiyorum," dedi Holmes, elini yelek cebine sokarak. "Bay Silas Brown'u yarın sabah beşte görmeye gelsem çok mu erken olur?"

"O saatte ayakta olacak birisi varsa o da Bay Brown'dır. Her zaman ilk kalkan o kalkar. Ama bakın, zaten kendisi de geliyor. Sorularınıza bizzat cevap verecektir. Aman beyefendi ne yapıyorsunuz? Paranıza dokunduğumu görürse bu benim sonum olur. Belki sonra."

Sherlock Holmes cebinden çıkardığı parayı cebine koymuştu ki, elinde bir avcı kamçısıyla, kızgın bakışlı yaşlıca bir adam çıkageldi.

"Ne oluyor Dawson?" diye bağırdı. "Sana dedikodu yok demedim mi? Hadi işinin başına! Ya siz? Sizin ne işiniz var burada?"

"Sadece on dakika bir şey konuşmak istiyorum sizinle sevgili beyefendi," dedi Holmes, en şirin sesiyle.

"Serserilerle konuşmaya vaktim yok benim. Burada yabancı istemiyoruz. Ya şimdi defolursunuz, ya da köpeğim size yolu gösterir."

Holmes öne eğilerek antrenörün kulağına bir şeyler fısıldadı. Adam bunun üzerine şiddetle irkilerek kapıya koştu.

"Yalan bu!" diye bağıırıyordu. "Korkunç bir yalan!"

"Pekâlâ. Burada herkesin önünde mi tartışalım, yoksa odanıza mı geçelim?"

"Ah, dilerseniz içeriye girelim."

Holmes gülümsedi. "Seni sadece birkaç dakika bekleteceğim Watson," dedi. "Pekâlâ Bay Brown, emrinizdeyim."

Holmes ve antrenör yirmi dakika sonra dışarı çıktığında hava da yavaş yavaş kararmaya başlamıştı. Bu kadar kısa bir sürede Silas Brown'daki değişim inanılmazdı. Beti benzi atmış, alnında ter damlacıkları belirmiş, elindeki

kamçı, rüzgârdaki bir dal gibi titrer olmuştu. Bütün o zorba, kendinden emin tavırları gitmiş, bir köpek gibi dostumun peşinden gider olmuştu.

"Talimatlarınız yerine getirilecektir. Hem de eksiksiz olarak," dedi.

"Hata olmasın," dedi Holmes, çevresine bakarak. Antrenör, Holmes'un gözündeki tehdit dolu ifadeyi görünce iyice sindi.

"Hayır efendim, hayır. Hiç hata olmayacak. Burada olacaktır. Öncelikle değiştireyim mi peki?"

Holmes bir süre düşündükten sonra kahkahayı patlattı. "Hayır, hayır, değiştirmeyin," dedi. "Ben size yazarım. Ama numara yok; anlaştık mı?"

"Bana güvenebilirsiniz efendim, hem de sonuna kadar."

"Ben de öyle düşünüyorum. Neyse, yarın benden haber alırsınız artık," dedi Holmes. Sonra da topukları üstünde döndü ve ona uzanan titrek eli görmezden gelerek King's Pyland'e

yöneldi.

"Hem zorbalık, hem korkaklık, hem de sinsiliğin böyle mükemmel bir karışımını Silas Brown'dan başkasında zor görürsün," diye söze girdi Holmes dönüş yolunda.

"At onda demek."

"Kabadayılık taslamaya çalıştı ama o sabah yaptıklarını öyle ayrıntısıyla anlattım ki onu izlediğimi sandı. İzlerin arasındaki garip, köşeli ayak uçlarını sen de fark etmişsindir. Brown'un çizmelerine tamı tamma uyuyorlardı. Ve düşünürsen tabii, bunu ondan başkası yapmaya cesaret edemezdi. Her zaman ilk kalkan olduğu için düzlükte dolaşan atı da ilk o görmüştür herhalde. Soma merak edip yanma gittiğinde, ata ismini veren alındaki o lekeyi hayretle fark etmiş olmalıydı. Bütün parasını yatırdığı atı geçebilecek olan tek atı görmek onun için büyük bir şanstı. Soma ilk aklına gelen, atı King's Pyland'e geri götürmek olmuştu ama şeytana uyup yarış bitene kadar Mapleton'da saklamanın bir yolunu bulmuştu. İşte her şeyi

en ufak ayrıntısına kadar anlatınca direnmeyi bırakıp postunu kurtarmaya çalıştı."

"Ama onların ahırları da aranmıştı."

"Onun gibi yaşlı bir kurtta ne numaralar vardır, bir bilsen."

"Peki ama atı onun elinin altında bırakmak tehlikeli değil mi? Ata zarar vermek için her türlü sebebi var."

"Sevgili dostum, ona gözü gibi bakacaktır. Atın kılma bile zarar vermeyecek. Çünkü bu, tek şansı."

"Albay Ross'un bu durumda pek merhamet göstereceğini sanmam."

"İşi Albay Ross'a bırakacak değilim. Her şeyi kendi yöntemlerimle çözüp, Albay'a sadece gerekli olan kadarını söyleyeceğim. Resmi olmamanın avantajı da burada. Sen de fark ettin mi bilmem ama Albay'ın tavırları bana fazlasıyla alaycı geldi. Şimdi eğlenme sırası bende. Sakın ona attan bahsetme."

"Elbette; sen istemediğin sürece tek kelime söylemem."

"Ve bütün bunlar, John Straker cinayeti yanında hiç kalır."

"Ve sen de asıl buna eğileceksin, değil mi?"

"Tam tersine, bu geceki trenle Londra'ya döneceğiz."

Dostumun bu sözleri üzerine yıldırım çarpmışa dönmüştüm. Devonshire'a geledi birkaç saat olmuştu ve böyle başarılı giden bir araştırmadan vazgeçmesi oldukça garipti. Ama antrenörün evine gidene kadar ağzından tek bir kelime daha alamadım. Albay ve Müfettiş salonda bizi bekliyorlardı.

"Dostum ve ben gece ekspresiyle dönüyoruz," dedi Holmes. "Dartmoor'un temiz havasını aldığımız iyi oldu."

Müfettiş gözlerini açtı ve Albay dudak büktü.

"Demek zavallı Straker'ın katilini bulamayacağınızı düşünüyorsunuz," dedi Albay Ross.

Holmes omuz silkti. "Önümüzde ciddi en-

geller var," dedi. "Ama atınızın Salıya kadar geri döneceğinden eminim. O yüzden jokeyinizi hazır tutun. Son bir şey daha: Bay John Straker'ın bir fotoğrafını alabilir miyim?"

Müfettiş zarftan bir tane çıkararak uzattı.

"Sevgili Gregory, neye ihtiyacım olduğunu hep tahmin ediyorsun. Eğer biraz beklersen, gidip hizmetçi kıza bir soru sormak istiyorum."

"Londra'lı danışmanımızın beni hayal kırıklığına uğrattığını söylemeliyim," dedi Albay Ross, dostum odadan çıktıktan soma. "Bulduğumuz noktadan bir adım ileri gidemedik."

"En azından atınızın koşabileceğini temin etti ama," dedim.

"Evet teminat verdi," dedi Albay Ross, omuzlarını silkerek. "Atımı vermesini tercih ederdim."

Tam dostumu korumak için bir şeyler söyleyecektim ki, kendisi içeri girdi.

"Şimdi beyler," dedi, "Tavistock'a gitmeye hazırım."

Arabaya binerken yamaklardan biri kapıyı

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

açtı. O anda Holmes'un aklına ani bir fikir gelmiş olmalıydı ki, eğilip yamağın omzuna dokundu.

"Padokta koyunlarınız var galiba," dedi.
"Onlara kim bakıyor?"

"Ben bakıyorum efendim."

"Son zamanlarda bir gariplik fark ettin mi?"

"Pek değil efendim. Ama üçü topallamaya başladı."

Holmes'un son derece keyiflendiğini gördüm. Kıkırdamaya, ellerini ovuşturmaya başlamıştı.

"Tam isabet Watson, turnayı gözünden vurduk," dedi, kolumu sıkarak. "Gregory, koyunların arasında çıkan bu salgına dikkat etmeni öneririm. Arabacı! Gidelim!"

Albay Ross, dostuma karşı hissettiği güvensizliği belli eden bir bakışla duruyordu. Ama Müfettiş'in yüzü merakla doluydu.

"Bunun önemli olduğunu mu düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Hem de çok."

"Özellikle dikkatimi çekmek istediğiniz bir nokta var mı?"

"Köpeğin o geceki garip davranışları."

"Ama köpek o gece bir şey yapmamış ki."

"Garip olan da bu ya," dedi Sherlock Holmes.

Dört gün sonra Holmes Ta ben, Winchester'daki Wessex Kupası'm izlemek için yola çıktık. Albay Ross bizi istasyonda karşıladı ve arabasıyla şehrin dışındaki yarışlara götürdü. Yüzünde endişeli bir ifade vardı ve son derece soğuk davranıyordu.

"Atımı hâlâ göremedim," dedi.

"Peki onu görerseniz hemen tanır mıydınız?" diye sordu Holmes.

Albay sinirlenmişti. "Yirmi yıldır bu işin içindeyim ve şimdiye kadar hiç böyle bir soruyla karşılaşmadım," dedi. "Beyaz alnı ve benekli ön ayaklarıyla Gümüş Şirne'j bir çocuk bile tanır."

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

"Bahisler ne durumda?"

"İşin garip kısmı da burada. Düne kadar bire on beş veriyordu ama şimdi o kadar düştü ki, bire üç vermesi bile zor."

"Hm! Birileri bir şeyler biliyor; bu kesin."

Araba hipodromun önünde durduğunda giriş kartına baktım.

Wessex Tabelası: Dört ve beş yaş üstü. Yeni yarış (2700 metre).

Bay Heath 'in "The Negro "su. Kırmızı kep. Bordo ceket.

Albay Wardlaw'un "Pugilist "i. Pembe kep. Mavi-siyah ceket.

Lord Backwater 'in "Desborough "u. Sarı kep ve ceket.

Albay Ross'un "Gümüş Şimşek"i. Siyah kep. Kırmızı ceket.

Balmoral Dükü'nün "iris "i. Sarı, siyah çizgili kep ve ceket.

Lord Singleford 'un "Rasper "i. Mor kep.

Siyah ceket.

"Ekürimizi bırakıp bütün umutlarımızı favoriye bağlamıştık," dedi Albay. "O da ne? Gümüş Şimşek favori mi?"

"Gümüş Şimşek'e beşe dört!" diye bir ses geldi. "Gümüş Şimşek'e beşe dört! Desborough'a karşı beşe on beş! Beşe dört ganyan!"

"Bakın katılanları gösteriyorlar," diye atıldım. "Altısı da orada."

"Altısı da mı? O zaman benim atım da koşuyor," diye bağırdı Albay büyük heyecanla. "Ama onu göremiyorum. Bizim renkler geçmedi."

"Beşi geçti. Bu sizinki olmalı."

Ben bunları söylemiştim ki, tartı bölümünden iri yapılı doru bir at çıkarak önümüzden geçti. Sırtında Albay'm kırmızı-siyah renklerini taşıyordu.

"Bu benim atım değil," diye bağırdı Albay. "Bu hayvanın vücudunda tek bir beyaz kıl bile yok. Ona ne yaptınız Bay Holmes?"

"Onu bırakın; bakalım ne yapacak?" dedi dostum istifini bozmadan. Soma da dürbünüm-den yarış izlemeye koyuldu. "Muhteşem! Mükemmel bir çıkış!" diye bağırdı aniden. "İşte geliyorlar! Köşeyi dönecekler."

Bulduğumuz yerden atları çok iyi görebiliyorduk. Altı at bir süre başa baş gitti ama yansına doğru Mapleton ahırlarının sarı rengi ileri fırladı. Ama yarışın sonuna doğru, Albay'm atı, Desborough'un sprintini bastırıp altı boy da fark attı. Balmoral Dükü'nün İris'i ise üçüncü olabildi.

"Öyle ya da böyle, bu benim yarışım," dedi Albay, şaşkınlıktan soluyarak. "İtiraf etmeliyim ki işin içinden bir türlü çıkamıyorum. Bu sim yeteri kadar saklamadınız mı Bay Holmes?"

"Ah tabii Albay, her şeyi öğreneceksiniz. Ama önce gidip ata bir göz atalım. Bakın, işte şurada," dedi tartı bölümüne girerken. "Yapmanız gereken tek şey yüzünü ve bacaklarını biraz alkolla silmek. O zaman eski Gümüş Şim-

şek'inize kavuşursunuz."

"Beni hayretler içinde bırakıyorsunuz!"

"Onu bir dilencinin elinden alıp özgürlüğüne kavuşturdum."

"Sevgili beyefendi, harikalar yaratıyorsunuz. At çok iyi görünüyor. Daha önce hiç böyle koşmamıştı. Hakkınızda şüpheye kapıldığım için binlerce kez özür dilerim. Atımı geri alarak büyük bir hizmette bulundunuz. John Straker'm katilini de bulursanız çok daha büyük bir hizmette bulunmuş olursunuz."

"Ben de öyle yaptım zaten," dedi Holmes sakince.

Albay ve ben hayretle baktık. "Onu buldun mu? Neredeymiş?"

"Burada."

"Burada mı? Nerede peki?"

"Şu anda yanımda."

Albay öfkeden kıpkırmızı kesildi. "Size karşı borçlu olduğumu biliyorum Bay Holmes," dedi, "ama şu söyledikleriniz ya çok kötü bir şaka, ya da büyük bir iftira."

Sherlock Holmes güldü. "Emin olun, sizin cinayetle ilginiz olduğunu söylemek istemedim Albay," dedi. "Gerçek katil tam arkanızda duruyor." İleri çıkıp atın boynunu tuttu.

"At mı?" diye bağırdık ikimiz de.

"Evet, ta kendisi. Kendini korumak için yaptığını söylersem suçu hafiflemiş olacaktır. John Straker'a güvenmekle hata etmişsiniz Albay. Ama şimdilik boşverelim. Zaten zil çalıyor. Gidip kazandıklarımı almak istiyorum. Ayrıntılı hikâyeyi daha uygun bir zamanda anlatırım."

O akşam Londra'ya dönüş yolu Albay Ross ve bana çok kısa geldi. Pazartesi gecesini Dartmoor ahırlarında olanları dinlerken zaman nasıl geçti anlayamadık.

"İtiraf etmeliyim ki," diye söze başladı Holmes, "gazetelerden yola çıkarak oluşturduğum teoriler tamamen yanıltıcıydı. Ama ta başından beri, gerçeği gizleyen önemsiz ayrıntılar olduğundan emindim. Devonshire'a giderken

Fitzroy Simpson'un suçlu olduğunu düşünüyordum, ama bir yandan da aleyhine delillerin yetersiz olduğunu farkındaydım. O akşam getirilen baharatlı yemeğin önemini, antrenörün evine giderken kavrayabildim. Yolda ne kadar sessiz ve düşünceli olduğumu hatırlarsınız. Böyle açık bir ipucunu nasıl oldu da gözden kaçırdım, ona hayret ediyordum."

"Ben hâlâ hiçbir şey anlayamadım," dedi Albay.

"Bu, zincirin ilk halkasıydı. Toz afyonun kendine özgü bir tadı vardır. Rahatsız edici değildir, ama fark etmemek de imkansızdır. Herhangi bir yemeğe katıldığında kolaylıkla tespit edilebilir. Düşünürseniz, bu tadı bastırmak için en iyi yöntem baharat olurdu elbette. Bu yabancı Fitzroy Simpson, o akşamki yemeğe baharat katılmasını sağlamış olamaz. Bu, inanılmaz bir tesadüf olurdu. Böylece Simpson elenmiş oluyor; dikkatlerimiz Straker ve karısına, yani o akşamki yemeğe karar vermiş olabilecek iki kişiye yöneliyordu. Ayrıca afyon, diğerlerine

yemekleri verildikten sonra, nöbetçinin yemeğine katılmıştı. Hizmetçi görmeden o ilacı yemeğe katan kim olabilirdi?

"O sorunun cevabı üzerinde düşünmeden önce köpeğin sessizliği dikkatimi çekmişti. Bir halka diğerini takip ediyordu. Simpson olayından, ahırda bir köpek bulunduğunu anlamıştım. Ama biri içeri girip atı almış olmasına rağmen hiç havlamamıştı. Gece yarısı gelen ziyaretçinin, köpeğin tanıdığı biri olduğu belliydi.

"John Straker'm gecenin köründe ahırlara gidip Gümüş Şimşek'i dışarı çıkardığından emindim artık. Peki ama ne içindi? Niyetinin hiç de iyi olmadığı kesindi; yoksa neden seyisi uyutsun ki? Ama hâlâ neden olduğunu bilemiyordum. Antrenörlerin, kendi atlarının dışındaki bir ata büyük paralar yatırıp, sonra da hileyle atlarını yarış dışı bıraktıkları daha önceden de olmuştu. Bazen bunu yarışta hallederler, bazense daha ince ve kesin yollar denerlerdi. Peki şimdi ne olmuştu? Cesedin cebinden çıkanların bir fikir edinmemde yardımcı olmasını umu-

yordum.

"Ve gerçekten yardımcı oldu da. Ölü adamın elinde bulunan o garip bıçağı hatırlarsınız herhalde; akli başında hiç kimse yanında öyle bir bıçak taşımaz. Dr. Watson'un da söylediği gibi, cerrahide çok ince işlemler için kullanılan bir alettir o. Ve o gece de ince bir iş için kullanılacaktı. Siz de tecrübelerinizden bilirsiniz Albay Ross, tendonlarına atılacak ufak bir bıçak darbesiyle atı, hem de hiç iz bırakmadan sakat bırakmak mümkündür. Böyle bir durumda atta sadece ufak bir aksama görülecek ama aşırı çalışmaktan ve romatizmadan kaynaklandığı düşünülerek pek üzerinde durulmayacaktır."

"Alçak! Hain!" diye bağırdı Albay.

"Böylece John Straker'm atı neden düzlüğe götürdüğünü anlamış oluyordum. Öyle hassas bir hayvan, bıçağın ucunu hissettiği anda bütün harayı ayağa kaldırabilirdi. Bu işi uzaklarda yapmak gerektiği kesindi."

"Ne kadar körmüşüm!" diye atıldı Albay.

"Demek bu yüzden muma ihtiyaç duymuş ve

kibrit yakmıştı."

"Kesinlikle. Ama ona ait olan eşyaları incelediğimde sadece suçun işleniş biçimini değil, sebeplerini de öğrenmiş oldum. Dünya işlerinden anlayan biri olarak siz de bilirsiniz ki Albay, insanlar ceplerinde başkalarının faturalarını taşımazlar. Bizim zaten kendi işlerimizi halletmekten, başkasına zamanımız kalmaz. O anda Straker'ın farklı bir hayat sürdüğünü ve ikinci bir adresi daha olduğunu anladım. Faturaya bakılırsa işin içinde bir de kadın vardı; hem de pahalı zevkleri olan biri. Çalışanlarınıza karşı ne kadar cömert olursanız olun, kadınlara yirmi sterlinlik elbiseler almasını beklemezsiniz herhalde. Bayan Straker'm o şapkayı hiç görmediğinden emin olunca şapkacının adresini not alıp Straker'm fotoğrafıyla bir ziyarette bulunmanın işe yarayacağını düşündüm. Bu esrarlı Derbysire'un kim olduğunu ancak o zaman anlayabilirdim.

"Neyse, o andan itibaren her şey açıldı. Straker, atı, ışığın görülmeyeceği bir çukura gö-

türmüştü. Simpson kaçarken kravatını düşürmüş, Straker da almıştı. Herhalde atın bacağına falan sarabileceğini düşündü. Çukura vardığında atın arkasına geçip kibriti yaktı; ama hayvan bu ani ışık yüzünden ürküp huzursuzlanarak çifte atmasıyla çelik nallar Straker'm alnında patladı. Straker, yağmura rağmen, daha rahat çalışabilmek için paltosunu çıkarmıştı; bu yüzden, düştüğünde de bıçağı baldırına saplandı. Buraya kadar her şey açık mı?"

"Mükemmel!" diye bağırdı Albay. "Mükemmel! Sanki oradaymışsınız gibi anlatıyorsunuz!"

"Ama itiraf etmeliyim ki, son darbem biraz uzun sürdü. Straker gibi kurnaz bir adamın, bu tendon kesme işini daha önceden pratik yapmadan denemesine takılmıştım. Peki ama ne üzerinde deneme yapabilirdi? Haradaki koyunlar dikkatimi çekti ve sorduğum soruya aldığım cevap tahminimin doğru olduğunu ortaya çıkardı.

"Londra'ya döndüğümde şapkacıya uğra-

dim. Straker'ı hemen tanıdı. Ama Derbyshire adında iyi bir müşterisi olarak. Ayrıca pahalı elbiselere düşkün bir karısı da olduğunu ekledi. Straker'm bu kadın yüzünden boğazına kadar borca battığından ve bu korkunç planı yaptığından eminim."

"Tek şey dışında her şeyi açıkladınız," diye bağırdı Albay. "At neredeydi?"

"O mu? Zavallı hayvan kaçıp bir komşunuza sığınmış. Bu noktada bazı şeyleri göz ardı etmemiz gerektiğine inanıyorum. Yanılmıyorsa şimdi Clapham Makası'na giriyoruz; on dakikaya kalmaz Victoria'da oluruz. Eğer daireme kadar gelip bir puro içerseniz Albay, ilginizi çekecek diğer ayrıntıları da anlatabilirim."

SHERLOCK HOLMES

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

www.bizimkosemiz.com

SARI SURAT

SHERLOCK HOLMES

www.bizimkosemiz.com

SARI SURAT

(Dostumun kendine özgü yeteneklerinin sergilendiği, çoğu zaman seyirci kaldığımız, ama bazen de oyuncu olarak rol aldığımız bu kısa hikâyeleri yazarken başarısızlıklarından çok, başarılarını seçmiş olmamdan daha doğal bir şey olamaz. Ama bunun asıl sebebi Holmes'un kendisi değil elbette; çünkü sizin de bildiğiniz gibi, enerjisini ve yeteneklerini en parlak şekilde sergilediği zamanlar genelde çözümün tıkandığı dönüm noktaları olmuştur. Ama Holmes başarısızlığa uğradığında, çoğu zaman hikâye için de yapılacak bir şey kalmaz. Fakat bazen o başarısızlığa uğrasa da gerçeğin öyle ya da böyle ortaya çıktığı da olmuştur. Notla-

run arasında, Musgrave Töreni de dahil, buna benzer beş-altı hikâye var. Ama şimdi anlatacağlarım, aralarından seçilmiş en ilginç vakalar.)

Sherlock Holmes, sırf antrenman yapmak için antrenman yapacak bir adam değildi. Herhalde onun gibi kas gücüne sahip çok az adam vardır ve kilosunda gördüğüm en iyi boksörlerden biridir; ama hiçbir zaman amaçsız egzersizlere iyi gözle bakmamış ve işi dışında hareketlerden hep kaçınmıştır. Bildiğiniz gibi, iz üstüneyken bitmek tükenmek bilmeyen bir enerji gösterirdi ama bunlara sağlıklı yaşamak için düzenli egzersiz gözüyle bakmak yanlış olur; çünkü o hiçbir zaman yediklerine dikkat etmezdi ve alışkanlıkları da çok sadeydi. Ara sıra kokain kullanması dışında başka kötü alışkanlığı yoktu. Zaten kokaini de, vakalar seyrek geldiğinde ve gazeteler ilgisini çekmediğinde, varoluşun sıradanlığından kurtulabilmek için kullanırdı.

Bir bahar günü keyfi yerinde olduğu için olacak, benimle parkta yürümeyi kabul etti. Karaağaçlar filiz vermeye başlamış, kestane tomurcukları yaprakların arasından çıkmıştı. İki saat boyunca, birbirini çok yakından tanıyan iki insana özgü bir şekilde, çoğunlukla sessiz kalarak dolaştık parkta. Baker Sokağı'na döndüğümüzde saat beşe geliyordu.

"Affedersiniz Bay Holmes," dedi uşağımız, kapıyı açarken. "Bir beyefendi sizi sordu."

Holmes bana sitemle bakarak, "Bundan sonra öğleden sonrası yürüyüşleri yok!" dedi. "Şu beyefendi gitti herhalde."

"Evet efendim."

"Onu içeri almadınız mı?"

"Kendisi içeri girdi."

"Ne kadar bekledi peki?"

"Yarım saat kadar, efendim. Ama çok huzursuzdu. Beklerken odayı arşınlayıp durdu. Ben dışarıda olduğum için onu duyabiliyordum efendim. Sonunda koridora çıkıp, 'Bu adamın geleceği yok galiba,' diye bağırdı. Aynen böyle

söyledi efendim. 'Biraz daha bekleşeniz,' dedim; 'O zaman açık havaya çıkayım, yoksa boğulacak gibi oluyorum,' diye cevap verdi ve 'Biraz sonra gelirim,' diye de ekledi. Sonra da kalkıp dışarı çıktı. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım onu durduramadım."

"Neyse, elinden geleni yapmışsın," dedi Holmes, odaya girerken. "Ama bu işe canım fena halde sıkıldı Watson. Zaten acilen bir vakaya ihtiyacım vardı; adamın sabırsızlığından meselenin önemli olduğu anlaşılıyor. Şuna bakın! Masadaki senin pipon değil. Adam unutmuş olmalı. Hım! Tütüncülerin amber dediği uzun saplı güzel bir parça. Bu amberlerden Londra'da kaç kişide kaldı acaba? İnsan çok değer verdiği piposunu unutuyorsa aklı epeyce karışık demektir."

"Çok değer verdiğini nasıl anladın?" diye sordum.

"Bir kere, bu pipo olsa olsa yedi şilin eder. Ama senin de görebildiğin gibi iki kez tamir edilmiş; bir kez ahşap kısmı, bir kez de amberi.

Gümüş şeritlerle yapılan bu tamirler piponun fiyatının çok üstünde olmalı. Aynı paraya yeni-sini alabileceksen tamir ettirmesi pipoya ne kadar değer verdiğini gösteriyor."

"Peki başka bir şey görebiliyor musun?" diye sordum. Çünkü Holmes pipoyu elinde evirip çevirmeye, her zamanki dikkatli bakışlarıyla incelemeye başlamıştı.

Pipoyu havaya kaldırıp, bir kemik hakkında ders veren bir profesör gibi gösterdi bana.

"Pipolar her zaman önemlidir," dedi. "Saatler ve ayakkabı bağcıkları gibi kendine özgü özellikleri vardır. Ama bundaki işaretler ne çok dikkat çekici, ne de bilhassa bir öneme sahip. Piponun sahibi, belli ki sağlam yapılı, solak, son derece düzgün dişlere sahip, kaygısız ve hali vakti yerinde."

Her ne kadar kendi kendine konuşuyormuş gibi görünüyorsa da, bir yandan göz ucuyla, takip edip etmediğimi kontrol ettiğinden emin-dim.

"Yedi şilinlik piposu olan bir adamın hali

vakti yerinde mi olur diyorsun?" diye sordum.

"Tütün, pahalı Grosvenor harmanı," diye cevap verdi Holmes, eline biraz dökerek. "Yarı fiyatına bile mükemmel bir tütün alabileceksen bunu kullanması pek tasarruf yapma gereği duymadığını gösteriyor.

"Başka?"

"Piposunu lambalardan ve havagazı musluklarından yakma alışkanlığı var. Bak, bir tarafı yanmış. Bunu bir kibrit yapmış olamaz elbette. Kibriti neden piponun yanında tutsun ki? Ama lambadan yakarsan ucunu yakmaktan da kurtulamazsın. Ve bu izler de piponun sağında. İşte buradan adamın solak olduğunu çıkarabiliyorum. Sen de piponu lambadan yakmaya çalışırsan, sağ elini kullanan biri olarak sol tarafı tutarsın aleve. Belki birkaç kere tersini de yaparsın ama bunlar istisna olur. Bir de amber ağızlığı ısıtıp durmuş. Yapılı, enerjik bir adam olmalı ve de dişleri sağlam olmalı. Ama merdivenlerdeki seslerden anladığım kadarıyla kendisi de geliyor zaten. Bu durumda pipodan baş-

ka inceleyecek çok daha iyi şeylerimiz olacak."

Kısa bir süre sonra kapımız açıldı ve içeri uzun boylu, genç bir adam girdi. Üstünde şık ama sade gri bir takım vardı. Otuzlarında gösteriyordu; olsa olsa birkaç yaş daha gençti.

"Özür dilerim," dedi biraz sıkılganlıkla, "kapıyı çalsam iyi olurdu. Hatta kesinlikle çalmam gerekirdi. Gerçek şu ki, biraz sarsılmış durumdayım; lütfen mazur görün." Elini alnına götürdü ve bir sandalyeye çöktü.

"Birkaç gecedir uyumadığınız belli," dedi Holmes, her zamanki rahat ve sıcak tavrıyla. "Bu da insanın sinirlerini gerebilir. Pekâlâ, size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Tavsiyenize ihtiyacım var beyefendi. Ne yapacağımı bilmiyorum. Hayatım paramparça olmak üzere."

"Danışman dedektifiniz olmamı mı istiyorsunuz?"

"Hayır sadece bu değil. Sağgörülü, tecrübeli bir insan olarak fikrinizi almak istiyorum. Ne yapmam gerektiğini bilmeliyim. Umarım

bana yardımcı olabilirsiniz."

Öyle kesik kesik konuşuyordu ki, bunun ona acı verdiği belliydi.

"Bu çok hassas bir mesele," dedi. "İnsan özel hayatını yabancılara anlatmaktan hoşlanmaz. Karımın, tanımadığım iki adamla ilişkisini sizin önünüzde konuşmak öyle utanç verici ki... Bu korkunç. Ama artık dayanamayacağım. Yardım almak zorundayım."

"Sevgili Bay Grant Munro..." diye araya girdi Holmes.

Bunun üzerine ziyaretçimiz oturduğu yerden ayağa fırladı. "Ne!" diye bağırdı. "İsmimi biliyor musunuz?"

"Eğer tanınmak istemiyorsanız," dedi Holmes gülümseyerek, "şapkanızda yazılı isminizi çıkarsanız daha iyi olur. Neyse, bırakalım bunları. Bakın beyefendi, bu odada öyle çok garip sırlar dinledik ve öyle çok insanın dertlerini çözdük ki, size de yardımcı olmamız için bir sebep yok. Şimdi lütfen, daha fazla gecikmeden her şeyi anlatmaya başlayın."

Misafirimiz yeniden elini alnına götürdü. Tavırlarından ve mimiklerinden anlayabildiğim kadarıyla, yaralarını göstermekten çok saklamayı tercih edecek, gururlu ve ağır başlı bir adamdı. Ama sonra, eliyle endişelerini başından atmak istermiş gibi bir hareket yaptı ve anlatmaya başladı.

"Gerçekler şöyle Bay Holmes," dedi. "Üç yıldır evliyim. Evliliğimiz boyunca karım ve ben birbirimize sevgimizi kaybetmeden mutluca yaşadık. O kadar iyi anlaşıyorduk ki... Ama şimdi, geçen Pazartesi den beri, aramıza bir şeyler girdi. Hayatında, bilmediğim bir şeyler var. Sokakta yanlarından geçip gittiğim insanlar gibi yabancı düştük birbirimize.

"Devam etmeden önce üzerinde durmak istediğim bir şey var Bay Holmes. Effie beni seviyor. Bu konuda bir yanlış anlama olmasın lütfen. Bütün kalbi ve ruhuyla seviyor; hem de her zamankinden çok. Bunu biliyorum. Hissedebiliyorum. Ve bu konuda fazla tartışmak istemiyorum. Bir erkek, bir kadının onu sevdiğini ko-

laylıkla anlayabilir. Ama Şimdi aramızda bir Şeyler var ve ondan kurtulana kadar da asla eskisi gibi olamayız."

"Siz lütfen anlatmaya devam edin Bay Munro," dedi Holmes, biraz sabırsızlıkla.

"Öncelikle Effie'nin geçmişi hakkında bildiklerimi anlatayım. Onunla tanıştıŐımda, yirmi beş yaşında genç bir duldu. O zamanki soyadı Hebron'du. Genç yaŐta Amerika'ya gitmiş, Atlanta'da yaŐarken, iyi bir avukat olan bu Hebron'la evlenmiŐti. Bir çocukları da olmuş, ama bir süre sonra çıkan sarı humma salgını kocasını ve çocuŐunu almış. Adamın ölüm belgesini gördüm. Bu olaylar Effie'yi Amerika'dan soŐutmuŐ; geri dönüp, Middlesex'teki halası Pinner'ın yanında yaŐamaya başlamış. Kocasının ölümüyle ona yaklaşık dört bin beş yüz sterling gibi yüklü bir para kalmış. Onunla ilk tanışmamız Pinner'da oldu. Birbirimizi görür görmez aÇık olduk ve birkaç hafta sonra da evlendik.

"Benim bir tüccar olarak yedi-sekiz yüz sterlinlik bir gelirim var. Bu durumda Nor-

bury'de yılda seksen sterlin kirayla bir villa tutmakta zorlanmadık. Küçük evimiz, şehre yakın olmasına rağmen yerleşimin az olduğu kırsal bir yerdı. Biraz üstümüzdeki küçük bir otel ve iki ev ve bizim eve bakan bir başka villa dışında başka komşumuz yoktu. İşim gereği şehre sadece bazı mevsimler yoğun bir şekilde gidiyordum ve genellikle yazları pek iş çıkmadığı için karımla güzel zaman geçiriyorduk. Demek istediğim, üstümüze düşen bu gölgeye kadar her şey yolunda gidiyordu.

"Devam etmeden önce eklemek istediğim bir şey daha var. Evlendikten sonra karım bütün mal varlığını benim üstüme geçirdi. İşlerim kötü giderse ihtiyacım olabileceğinde ısrar ederek benim isteğim dışımda yaptı bunu. Neyse, altı hafta kadar önce bir gün yanıma gelip şöyle dedi:

" 'Jack, sen paramı alırken, istediğim zaman istediğim kadarını alabileceğimi söylemiştin; hatırlıyor musun?'

" 'Elbette,' dedim. 'Hepsi senin nasıl olsa.'

" 'O zaman yüz sterlin istiyorum,' dedi.

"Bu beni şaşırtmıştı. Çünkü sadece yeni bir elbise veya benzeri bir şey isteyeceğini sanmıştım.

" 'Bu ne için böyle?' diye sordum.

" 'Aman canım,' dedi, 'hani sen benim bankerimdin ve bankerler soru sormazdı?'

" 'Bu konuda ciddiysen, istediğin kadarını alabilirsin,' dedim.

" 'Tabii ki ciddiylim.'

" 'Ama ne için istediğini söylemeyeceksin, öyle mi?'

" 'Bir gün belki anlatırım, ama şimdi değil Jack.'

"Sorun çıkarmamam gerektiğini, aramızda ilk defa bir sır olduğunu düşündüm. Ona bir çek yazdım ve olay üstünde daha fazla düşünmedim. Bundan sonra olanlar ilgisiz olabilir ama anlatmamın doğru olduğunu düşünüyorum.

"Demin de dediğim gibi evimizin yakınında bir köşk var. Aslında aramızda sadece bir tarla var ama oraya gitmek için yolu geçmek

gerekiyor. Yolun hemen yanında ise her zaman dolaşmaktan hoşlandığım bir sarıçam koruluğu var. Bahsettiğim köşk sekiz aydır boş duruyordu. Ne zaman önünden geçsem, bu eski tarz verandah, iki katlı güzel binanın ne kadar şirin bir yuva olacağını düşünmüştüm.

"Neyse, geçen Pazartesi akşamı yine yürüyüşe çıkmıştım ki, yoldan bir yük arabasının geldiğini ve köşkün verandasına da bazı eşyaların yığılmış olduğunu gördüm. Demek ki ev nihayet tutulmuştu. Yeni komşularımızın nasıl insanlar olduğunu merak edip evin etrafında dolaşım. Bir an, evin üst katındaki pencerelerden bir yüzün bana bakmakta olduğunu fark ettim.

"O yüzde ne vardı bilmiyorum Bay Holmes, ama içimin ürperdiğini hissettim. Bulduğum yerden çok iyi göremiyordum ama garip ve uğursuz bir şey vardı o yüzde. Sonra, beni gözleyen kişiyi daha yakından görebilmek için ileri çıktım. Ama tam o anda yüz aniden kayboldu. Öyle anıydı ki, sanki hızla odanın ka-

ranlığma çekilmişti. Beş dakika durup düşündüm. Yüzün bir erkeğe mi, kadına mı ait olduğunu bilemiyordum. Aramız uzaktı. Ama beni en çok etkileyen şeyin, yüzün rengi olduğunu fark ettim. Parlak, bembeyaz bir yüzdü ve garip bir şekilde sert ifadeliydi. O kadar rahatsız olmuştum ki, gidip bu yeni komşularımıza yakından bakmaya karar verdim. Kapıyı çaldığımda; uzun boylu, zayıf, kaba görümlü bir kadın açtı.

" 'Ne istiyorsunuz?' diye sordu, kuzeyli aksanıyla.

" 'Ben komşunuzum,' dedim, başımla evimizin olduğu yeri işaret ederek. 'Taşındığınızı gördüm ve bir yardıma ihtiyacınız olup olmadığını...'

" 'Hay hay, bir şey olursa söyleriz,' dedikten sonra kapıyı yüzüme kapattı. Bu kabalığa sinirlenip eve döndüm. Ama bütün gece, başka şeyler düşünmeye çalışsam da, penceredeki o şeyi ve kadının kaba davranışını bir türlü aklımdan çıkaramadım. Karım hassas bir insan ol-

duğu için ona hiçbir şey söylememeye karar verdim. Sadece yatmadan önce, köşkün tutulduğunu söylemekle yetindim. Ama karım hiç tepki göstermedi.

"Genelde uykum son derece ağırdır. Hatta ailede bu hep bir şaka konusu olmuştur. Ama o gece, bu küçük maceranın etkisinden mi değil bilmem, her zamankinden daha hafifti uykum. Gece yarısı uyandım; yarı uykulu halimle odada bir şeyler döndüğünü fark ettim. Yavaş yavaş kendime geldiğimde karımın giyinmiş, dışarı çıkmaya hazırlanmakta olduğunu anladım. Tam ağzımı açıp bir şeyler söyleyecektim ki, gözüm karımın mum ışığında aydınlanan yüzündeki ifadeye takıldı. Onu hiç böyle görmemiştim; göreceğimi de sanmazdım. Ölü gibi solgundu ve hızlı hızlı nefes alıyordu. Mantosunun önünü iliklerken ara sıra yatağa kaçamak bakışlar atıyor, beni uyandırıp uyandırmadığını kontrol ediyordu. Sonunda hâlâ uyuduğumu sanarak sessizce çıktı odadan. Sonra da, sadece ön kapıdan gelebilecek bir gıcırta duydum. Yatakta

oturup düşündüm. Sonra yastığın altından saatimi alıp baktım: sabahın üçüydü. Sabahın üçünde karımı dışarı çıkarana ne olabilirdi?

"Yirmi dakika kadar oturup olanları anlamaya çalıştım. Ama düşündükçe daha da içinden çıkılmaz bir hal alıyordu. Bir süre sonra ön kapı sessizce kapatıldı ve merdivenlerde karımın ayak seslerini duydum.

" 'Neredeydin Effie?' diye sordum içeri girdiğinde.

"Sesimi duyunca şiddetle irkildi ve bir çığlık attı. Ama bu çığlık ve şaşkınlık beni iyice dertlendirdi, çünkü anlaşılmaz bir suçluluk vardı bu seste. Karım bana karşı her zaman açık ve dürüst olmuştur. Ama şimdi kendi odasına gizlice giriyor, kocasının sözleri üzerine çığlık atıp ağlamaya başlıyordu.

" 'Uyanık mıydin Jack?' diye sordu; ardından da asabi bir kahkaha attı. 'Ben de hiçbir şey seni uyandıramaz sanırdım.'

" 'Neredeydin?' diye sordum, bu kez sertçe.

"'Şaşırmış olman doğal,' dedi. Mantosunu çıkarırken parmaklarının titrediğini görebiliyordum. 'Daha önce böyle bir şey yaptığımı sanmıyorum. Gerçek şu: gece kalktığımda bir an kendimi boğulacak gibi hissettim ve biraz temiz hava almaya çıktım. Herhalde çıkmasam bayılır kalırdım. Kapının önünde birkaç dakika durmak iyi geldi.'

"Bunları anlatırken bana bir kez olsun bakmadı; sesinde de garip bir ton vardı. Yalan söylediğini anlamıştım. Bir şey söylemeden yüzümü duvara çevirdim. Kalbim kırılmış, zihnim binlerce korkunç şüphle dolmuştu. Karımın benden sakladığı neydi? Nereye gitmişti? Bunu öğrenene kadar huzur bulamayacağımı biliyordum; ama bir kez yalan söyledikten sonra başka bir şey sormamaya karar verdim. Bütün gece yattığım yerde dönüp durdum; teori ardına teori yürüttüm ama hepsi de birbirinden mantıksızdı.

"Ertesi gün şehre gitmem gerekiyordu ama aklım o kadar karıştı ki, iş meselelerine kafamı vermem imkânsızdı. Karım da benim gibi

huzursuzdu. Ara sıra attığı meraklı bakışlarından, ona inanmadığımı anladığını ve ne yapacağını bilmez halde olduğunu hissedebiliyordum. Kahvaltıda doğru düzgün konuşmadık bile. Yemekten hemen sonra yürüyüşe çıktım. Açık havada daha sakince düşünebileceğimi biliyordum.

"Crystal Palace'a kadar gittim, bir saat kadar dolaştım ve saat bire doğru Norbury'ye döndüm. Yolum köşkten geçtiği için bir ara durup, geçen gün gördüğüm yüzü bir kere daha görebilmek umuduyla pencerelere baktım. Ama o sırada kapı açıldı ve - nasıl şaşırdığımı tahmin edebilirsiniz Bay Holmes - içeriden karım çıktı.

"Onu görünce adeta dilim tutuldu. Ama benim halim, göz göze geldiğimizde karımın gösterdiği tepki yanında hiç kalır. Karım bir an için köşke geri kaçmayı düşündü galiba; ama sonra, bunun anlamsızlığının farkına vararak bana doğru geldi. Kireç gibi yüzü ve korku dolu gözleri, dudaklardaki gülümsemenin ne kadar

GUMUŞ ŞİMŞEK

sahte olduğunu gösteriyordu.

" 'Ah Jack,' dedi, 'sadece yeni komşularımıza bir yardımım dokunur mu diye düşündüm. Bana neden böyle bakıyorsun Jack? Kızmadın ya?'

" 'Gece gittiğin yer de burasıydı herhalde,' dedim.

" 'Ne demek istiyorsun?' diye atıldı.

" 'Buraya geldiğinden eminim. Gecenin o vaktinde ziyaret ettiğin bu insanlar da kim?'

" 'Daha önce hiç gelmedim ki.'

" 'Nasıl böyle yalan söyleyebiliyorsun?' diye bağırdım. 'Konuşurken sesin bile değişiyor. Şimdiye kadar benden hiçbir şey saklamamıştım. Şu köşke girip her şeyi öğreneceğim.'

" 'Hayır, hayır Jack, Tanrı aşkına!' diye inledi. Tam kapıya doğru yönelmiştim ki kolumdan tutarak ondan beklenmeyecek bir şiddetle çekti.

" 'Yalvarırım yapma Jack,' diye atıldı. 'Yemin ederim bir gün sana her şeyi anlatacağım ama şimdi girersen sadece mutsuzluk geti-

SHERLOCK HOLMES

rirsin.' Sonra ne kadar kurtulmaya çalışsam da koluma çılgınca yapıştı.

" 'Güven bana Jack!' dedi. 'Bir kereliğine olsun güven. Asla pişman olmayacaksın. Bir şeyler saklıyorsam sadece senin iyiliğin içindir. Şimdi benimle eve gelersen her şey yoluna girecek, ama eğer o köşke girersen aramızdaki her şey biter.'

"Tavrılarında o kadar ciddi ve üzgündü ki, sözlerinin etkisine girmiş, kapının önünde kalakalmıştım.

" 'Sana sadece tek bir şartla inanırım,' dedim sonunda. 'Şu andan itibaren bu mesele kapanacaksa. Sırrını saklamakta özgürsün, ama bir daha gece ziyaretleri ve benim bilgim dışında hareketler yapmayacağına söz ver. Eğer gelecekte başka bir şey olmayacağına yemin edersen ben de geçmişte olanları unutmaya hazırım.'

" 'Bana güveneceğini biliyordum,' diye atıldı rahatlayarak. 'Her şey istediğin gibi olacak. Gel gidelim...^evimize dönelim.'

"Kolumdan çekerek köşkten uzaklaştırdı beni. Bir ara geri dönüp baktığımda o sarı yüzün üst pencereden beni gözetlemekte olduğunu gördüm. O yaratıkla karım arasında nasıl bir bağlantı olabilirdi ki? Peki o terbiyesiz, kaba kadın kimdi? Bu çok garip bir bilmeceydi ve bunu çözene kadar içimin rahat etmeyeceğini biliyordum.

"Sonraki iki gün evdeydim. Karım anlamamıza uyuyor gibiydi, çünkü evden dışarı adımını atmadı. Ama üçüncü gün, verdiği sözün, ona kocasını ve görevlerini bile unutturan bu gizli etkinin pençesinden kurtarmaya yetmeyeceğini anladım.

"O gün şehre gittim, ama her zamanki gibi 3:36 treniyle değil, 2:40 seferiyle döndüm. Eve geldiğimde hizmetçi kız beni görüp salona kaçtı.

" 'Hanımefendi nerede?' diye sordum.

" 'Galiba yürüyüşe çıktı,' diye yanıtladı.

"O anda içime bir kurt düştü. Evde olup olmadığını emin olmak için üst kata da çıktım.

Bir ara yukarıdaki pencereden baktığımda, demin konuştuğum hizmetçi kızın köşk yönüne doğru koşmakta olduğunu gördüm. O zaman her şeyi kavradım. Karım yine oraya gitmiş ve hizmetçi kıza, ben geldiğimde haber vermesini tembih etmişti. Öfkeden köpürerek köşke doğru koşmaya başladım. Artık bu işi halletmeye kararlıydım. Yolda karımın ve hizmetçinin aceleyle eve döndüklerini gördüm ama durup onlarla konuşmadım. Hayatımıza gölge düşüren sır o köşkтейdi ve ne olursa olsun çözecektim. Kapıyı çalmadan hızla içeri daldım.

"Giriş katı çok sessiz ve sakindi. Mutfakta su kaynıyor, bir sepette büyük bir kara kedi kıvrılmış yatıyordu. Ama önceden gördüğüm kadından eser yoktu. Yandaki odaya da baktım ama orada da kimseler yoktu. Sonra merdivenleri çıkıp yukarıya baktım. Orada iki oda vardı ve onlar da bomboştu. Koca evde tek bir insan yoktu. Evdeki mobilyalar ve duvardaki resimler tamamen sıradan ve bayağı şeylerdi. Ama o sarı yüzü gördüğüm oda hariç. Bu konforlu ve za-

rişçe döşenmiş odada gördüğüm bir şey şüphelerimi doruğa çıkardı. Şöminenin üstünde, karımın bir fotoğrafı duruyordu. Hem de üç ay önce çekilmiş bir resim.

"Biraz daha dolaştıktan sonra evde kimse olmadığına kesin inandım. Dışarı çıkarken, yüreğimde daha önce hiç hissetmediğim bir ağırlık vardı. Evime döndüğümde karım karşıladı beni; ama öyle incinmiş ve kızmıştı ki, onu bir kenara itip çalışma odasına girdim. Karım da arkamdan geldi.

" 'Sözümde durmadığım için üzgünüm Jack,' dedi, 'ama şartları bilsenbeni affederdin.'

" 'Gzaman anlat her şeyi,' dedim.

" 'Yapamam Jack, bu imkânsız,' dedi.

" 'O köşkte kimlerin yaşadığını ve o fotoğrafı verdiğin kişinin kim olduğunu söylemediğin sürece aramızda bir daha asla güven olamaz,' dedim ve evden ayrıldım. Bu dündü Bay Holmes, ve dünden beri ne karımı gördüm, ne de bu garip mesele hakkında bir haber aldım. Aramızda daha önce böyle bir şey hiç olmamış-

tı ve bu beni o kadar sarstı ki, ne yapacağımı bilemiyorum. Bu sabah düşündüm de, akıl danışabileceğim tek kişi sizdiniz. Ben de hemen buraya geldim; artık elinizdeyim. Eğer merak ettiğiniz bir nokta varsa lütfen sorun. Ama hepsinden ötesi, lütfen ne yapmam gerektiğini söyleyin bana, çünkü buna daha fazla dayanamayacağım."

Holmes ve ben, ağır duygular altında ezilen bu genç adamın sıradışı hikâyesini ilgiyle dinlemiştik. Dostum bir süre, eli çenesinde, düşüncelere dalmış halde sessizce oturdu.

"Pencerede gördüğünüz o yüz bir erkeğe mi aitti size?" diye sordu sonunda.

"Hiç yakından göremediğim için bunu söylemem çok zor."

"Ama görünüşe göre, sizi çok etkilemiş."

"Ten rengi çok garipti ve hatları son derece sertti. Yaklaştığımda hızla gözden kayboldu."

"Karıınız sizden o yüz sterlini isteyeli ne kadar zaman oldu?"

"Neredeyse iki ay."

"İlk kocasının resmini hiç gördünüz mü?"

"Hayır. Adam öldükten sonra Atlanta'da büyük bir yangın çıkmış ve bütün evraklar yanmış."

"Ama karınızda bir ölüm belgesi vardı. Onu kendi gözlerinizle gördüğünüzü söylemişsiniz."

"Evet, yangından soma bir suretini çıkarttırmış."

"Karınızın Amerika'dan tanıdığı kimse var mıydı?"

"Hayır."

"Oraya geri dönmekten bahsettiği olur muydu?"

"Hayır."

"Peki mektup alır mıydı?"

"Hayır."

"Teşekkür ederim. Şimdi meseleyi biraz düşünmek istiyorum. Eğer köşk tamamen boşaltılmışsa işimiz zor olabilir. Öte yandan, eğer evdekiler, siz gelmeden önce uyarılıp dışarı çıktılarsa, ki öyle olduğunu tahmin ediyorum, geri

dönebilirler ve bu durumda biz de meseleyi kolayca çözebiliriz. Şimdilik size tavsiyem Norbury'ye geri dönüp köşkün pencerelerini bir kez daha gözetlemeniz. Eğer içeride birileri olduğuna inanırsanız içeri girmeye çalışmayın; bize bir telgraf çekin yeter. Bir saate kadar gelip bu sırrı çözeriz."

"Peki hâlâ boşsa?"

"Bu durumda ben yarın gelirim ve birlikte konuşuruz. Güle güle. Ama size tavsiyem, her şeyden önce sebepsiz yere endişeye kapılmayın."

"Korkarım bu pis bir iş Watson," dedi dostum, Bay Grant Munro'yu kapıya kadar geçirdikten sonra. "Sen ne düşünüyorsun?"

"Bana, altından çirkin bir şeyler çıkacakmış gibi geliyor," diye cevap verdim.

"Evet. Ya şantaj, ya da ben yanıliyorum."

"Şantajcı kim peki?"

"Köşkün en konforlu odasında oturan o yaratık olmalı. Bana inan Watson, penceredeki o yüz çok esrarlı. Bu vakayı hayatta kaçırmam."

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

"Bir teorin var mı?"

"Evet şimdilik. Ama doğru çıkarsa inan şaşırırım. Kadının ilk kocası o köşkte."

"Böyle düşünmene sebep olan ne?"

"Kadının, ikinci kocası içeri girmesin diye cırpınmasını başka nasıl açıklayabiliriz ki? Bence olaylar şöyle gelişmiş: Kadın Amerika'da evleniyor. Ama kocasının karakteri zamanla değişiyor; hatta belki de çok kötü bir hastalığa bile yakalanmış olabilir. Mesela cüzam. Bunun üzerine kadın ondan kaçıp İngiltere'ye geliyor, ismini değiştiriyor ve yeni bir hayata başlıyor. Kadın üç yıldır evli ve güvende olduğunu düşünüyor. Yeni kocasına da uydurma bir isim üzerine düzenlenmiş bir ölüm belgesi gösteriyor. Ama bir gün ilk kocası ortaya çıkıyor. Kadına mektup gönderip gerçekleri anlatmakla tehdit ediyor. Kadın yüz sterlin bulup şantajcılarını susturuyor. Ama bu o kadar da işe yaramıyor ve bir süre sonra kadının oturduğu yere geliyorlar. İkinci kocası köşkte taşınan yeni insanlar olduğunu söyleyince kadın bunların

kim olduğunu anlıyor. Kocasını uyuyana kadar bekliyor ve sonra gidip onu rahat bırakmaları için ikna etmeye çalışıyor. Başaramayınca ertesi sabah yine gidiyor ve köşkün çıkışında kocasıyla karşılaşır. Ona bir daha oraya gitmeyeceğine söz veriyor ama iki gün sonra dayanmayıp, bu korkunç komşularından kurtulma umuduyla köşke bir daha gidiyor. Yanında da, muhtemelen ondan istenmiş olan fotoğrafı götürüyor. Bu konuşma sırasında hizmetçi kız koşup geliyor ve efendisinin geldiğini söylüyor. Kadın, kocasının doğruca köşke geleceğini bildiğinden, içeridekileri arka kapıdan çıkarıyor ve Bay Munro'nun da tarif ettiği çamlığa saklıyor. Bu yüzden adam evi boş buluyor. Ama eğer bu akşam da boş olduğunu görürse hayret ederim. Teorim hakkında ne düşünüyorsun?"

"Bütün bunlar tahmin."

"Ama en azından, şimdiye kadar öğrendiğimiz bütün ipuçlarının kullanılmış olduğu bir teori. Eğer yeni deliller bulursak, yeniden şekillendirecek zamanımız olur. Norbury'deki

dostumuzdan haber alana kadar yapacak başka bir şey yok."

Ama fazla beklememize gerek kalmadı. Çayımızı yeni bitirmiştik ki telgraf geldi. "Köşk boş değil," diyordu mesajda. "O yüzü pence-rede tekrar gördüm. Yedi treniyle gelerseniz sizi karşılaşıyorum. O zamana kadar başka adım atmayacağım."

Trenden indiğimizde genç adam peronda bekliyordu. Lambaların ışığında ne kadar solgun olduğu ve heyecandan titremekte olduğu görülebiliyordu.

"Hâlâ oradalar Bay Holmes," dedi, dostumun kolunu tutarak. "Gelir gelmez köşkün ışıklarının yandığını gördüm. Hadi bu işi bir an önce halledelim."

"Planınız nedir?" diye sordu Holmes, kararlılık, ağaçlıklı yolda yürürken.

"Zorla içeri gireceğim ve her şeyi kendi gözlerimle göreceğim. İkinizin de orada tank olarak bulunmanızı istiyorum."

SHERLOCK HOLMES

"Karnızın uyarısına rağmen bunu yapmaya çok kararalı görünüyorsunuz."

"Evet kararlıyım."

"E, bence de doğru yoldasınız. Gerçeğin her türlü, şüpheden daha iyidir. Hemen gitssek iyi olur. Gerçi bu yaptığımız yasa dışı ama bence buna değer."

Çok karanlık bir geceydi ve anayolu bırakıp, iki yanı çalılıkla kaplı dar bir yola saptığımızda yağmur yağmaya başladı. Bay Grant Munro sabırsızlıkla koşturuyor, biz de arkasından ona yetişmeye çalışıyorduk.

"Şunlar bizim evimizin ışıkları," dedi, ağaçların arasındaki parlaklığı göstererek. "Şurası da gireceğim köşk."

O konuşurken köşeyi döndük ve bina karşımıza çıktı. Üst kattaki odanın ışıkları açıldı. Biz bakarken pencerenin önünden bir karaltı geçti.

"İşte o!" diye bağırdı Grant Munro. "Orada birilerinin olduğunu siz de gördünüz. Şimdi beni takip edin."

Kapıya doğru yönelmiştik ki gölgelerin arasından bir kadın çıktı. Karanlıkta yüzünü göremiyordum ama kollarını yalvarır biçimde açmış olduğunu fark edebildim.

"Tanrı aşkına, yapma Jack!" diye bağırdı. "Bu akşam geleceğini anlamıştım. Bir kere daha düşün sevgilim! Ne olur güven bana, pişman olmazsın."

"Sana fazlasıyla güvendim Effie," diye atıldı Munro. "Çekil önümden! Dostlarım ve ben bu meseleyi halletmeye geldik." Karısını bir kenara itip ilerledi ve biz de arkasından gittik. Kapıyı hızla açmıştı ki önüne yaşlı bir kadın çıkarak geçmesine engel olmaya çalıştı. Ama Munro onu da iterek yolu açtı ve üst kata çıktı. Işıklı odaya girerken biz de arkasındaydık.

Rahat ve zevkli döşenmiş bir odaydı. Masanın ve şöminenin üzerinde ikişer tane mum yanıyordu. Köşedeki bir masanın üzerine eğilmiş halde küçük bir kız oturuyordu. Üstünde kırmızı bir elbise ve beyaz eldivenleri vardı. İçeri girdiğimizde hemen yüzünü kaçırdı. Ama

bir an döndüğünde gördüğüm şey dehşetle irkilmeme yol açtı. Bize dönen bu yüz garip bir şekilde parlak tenliydi ve hatlarında en ufak bir ifade bile yoktu. Fazla geçmeden sorun çözülmüştü. Holmes gülerek elini kızın kulağının arkasına artı ve yüzündeki maskeyi çıkardı. Şimdi karşımızda şaşkınlıktan açılmış ağızındaki bembeyaz dişleri parıldayan küçük bir zenci kız duruyordu. Ben de dayanamayıp kahkahayı patlattım; ama Grant Munro, eli boğazında öylece kalakalmıştı.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı sonunda. "Bunun anlamı ne?"

"Sana anlatacağım," dedi Bayan Munro, yüzünde mağrur bir ifadeyle odaya girdiğinde. "Madem ki bu kadar istiyorsun, her şeyi öğreneceksin. Kocam Atlanta'da öldü. Ama çocuğum kurtuldu."

"Çocuğun mu?"

Kadın göğsünden büyük, gümüş bir madalyon çıkardı. "Bunun açık halini hiç görmedin, değil mi?"

"Açıldığını bilmiyordum."

Madalyonun üstündeki bir yayı iterek kapasını açtı. Son derece yakışıklı, zeki görünüm-
lü ve bir zencinin bütün hatlarına sahip bir a-
damın portresi çıktı.

"Bu, Atlanta'dan John Hebron," dedi kadın. "Dünya üzerine ondan daha soylu bir in-
san gelmemiştir. Onunla evlenebilmek için ken-
di ırkımdan kopmak zorunda kaldım ama o ya-
şadığı sürece bundan bir an bile pişman olma-
dım. Tek şanssızlığımız, çocuğumuzun rengi-
nin de babasına benzemesi oldu. Lucy babasın-
dan bile siyahtır. Ama her şeye rağmen o benim
küçük kızım, annesinin bir tanesidir." Küçük
kız bu sözler üzerine koşup annesine sarıldı.
"Onu Amerika'da bırakmamın tek sebebi sağlı-
ğının biraz kötü olması ve İngiltere'ye gelme-
nin ona zararı dokunabileceğinden korkmam-
dım," diye devam etti. "Bu yüzden, bir zamanlar
hizmetçiliğimizi de yapmış olan güvenilir İskoç
bir kadının bakımına bıraktım. Bütün bu süre
boyunca ondan kurtulmak bir an için bile olsun

aklımdan geçmedi. Ama kader seni önüme çıkardığında ve seni sevmeyi öğrendiğimde Jack, çocuğumdan bahsetmekten korktum. Tanrı beni affetsin, seni kaybetmekten korktum Jack. Aranızda bir seçim yapmak zorundaydım ve zayıflığıma yenik düşüp küçük kızımı bıraktım. Üç yıl boyunca varlığını senden gizli tuttum ama bakıcısından her şeyin yolunda olduğu yönünde haberler almaya da devam ediyordum. Ama sonunda evlat hasreti her şeye baskın geldi; ne kadar çabalarsam çabalayayım kızımı görme arzusunu içimden atamadım. Tehlikenin farkında olmama rağmen, birkaç haftalığına da olsa kızımı yanıma almaya karar verdim. Bakıcıya o yüz sterlini gönderdim ve köşk hakkında talimatları ilettim. Yeni komşularımız gibi gelecekler ve aramızdaki bağlantıyı belli etmeyecektik. Bakıcıya çocuğu gündüz vakti evden çıkarmamasını, ellerini ve yüzünü bir şekilde örtmesini tembih ettim. İnsanların çevrede zenci bir kızdan bahsetmelerini istemiyordum. Biraz daha az ihtiyatlı olsaydım daha iyi olurdu ama

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

gerçeği öğrenmeden o kadar korkuyordum ki...

"Köşkün tutulduğunu ilk senden duydum. Sabahı beklemem gerekirdi ama heyecandan gözümü uyku tutmadı. Ben de senin uykunun ağırlığına güvenerek kalktım. Ama sen beni gördün ve bu da bütün dertlerin başlangıcı oldu. İşte sonunda her şeyi öğrendin. Peki bize, çocuğuma ve bana ne olacak?"

Ellerini birleştirip cevabı beklemeye koyuldu.

Uzun dakikalar sonunda Grant Munro'nun verdiği cevabı her zaman sevgiyle hatırlarım. Küçük çocuğu kucağına alıp öptü ve taşımaya devam ederek diğer elini de karısına uzattı.

"Bunu evimizde daha rahat konuşabiliriz," dedi. "Ben mükemmel bir insan değilim Effie, ama düşündüğünden daha iyi olduğumu göreceksin."

Holmes ve ben onlarla birlikte yola çıktığımızda dostum kolumdan çekti.

"Sanırım biz Londra'ya dönssek daha iyi

olacak," dedi.

Holmes o gece geç saatte, elinde mumu, yatak odasına giderken bana dönüp:

"Watson," dedi, "eğer bundan sonra kendime aşıırı derecede gvendiğimi ve bir vakaya gereken önemi vermediğimi fark edersen kulağıma 'Norbury' diye fısılda."

GÜMÜŞ SİMSEK

BORSACI KATİBİ

www.bizimkosemiz.com

SHERLOCK HOLMES

BORSACI KÂTİBİ

Evliliğimden kısa bir süre sonra Paddington bölgesinde bir muayenehane buldum. Devraldığım kişi yaşlı Bay Farquhar, bir zamanlar mesleğinde doruklara ulaşmış ama yaşlılıktan ve yakalandığı bir hastalıktan dolayı bu ününü yitirmiş bir doktordu. İnsanlar, kendilerini iyileştirecek kişilerin sağlıklı olması gerektiğini düşünürler ve haksız da sayılmazlar. Kendi derdine derman olamayan bir doktora her zaman

şüphıyla bakılır. Sonuçta bu yaşlı beyefendinin sağlığıyla birlikte işleri de bozulmuş, ben devraldığımda iflasın eşiğine gelmişti. Bense kendi gençliğime ve enerjime güveniyor, muayenehaneyi birkaç yıl içinde eski parlak günlerine geri döndürebileceğime inanıyordum.

İlk üç ay o kadar çok çalışıyordum ki, Baker Sokağı'na gitmeye pek vakit bulamıyor, dolayısıyla da Sherlock Holmes 'u çok az görebiliyordum. Zaten o da iş haricinde dışarı çıkmayı seven biri olmadığı için eskisi kadar sık görüşemiyorduk.

Bir Haziran sabahı, kahvaltıdan soma oturmuş British Medical Journal'ı okuyordum ki kapının çaldığını duydum. Ardından da eski dostumun kendine özgü o tiz sesini duyunca çok şaşırdım.

"Ah sevgili dostum Watson," dedi hızlı adımlarla odaya girerek. "Seni gördüğüme nasıl sevindim bir bilsen! Umarım Bayan Watson, Dörtlülerin İşareti' nden bu yana iyileşmiştir."

"Teşekkür ederim, ikimiz de gayet iyiyiz,"

dedim, elini sıkarak.

"Ve yine umarım," diye devam etti, sallanan sandalyeye otururken, "mesleğin yüzünden küçük problemlerimize olan ilgini kaybetmemişsindir."

"Tam tersine," diye yanıtladım, "daha dün gece oturup notlarımı düzenledim."

"Bu defteri tamamen kapatmayı düşünmüyorsun ya?"

"Hiç de değil. Ben de keşke yeni bir macera olsa diye düşünüyordum."

"Bugüne ne dersin?"

"Tabii, olur."

"Birmingham'a kadar gidecek olsak?"

"Sen nasıl istersen."

"Ya işin?"

"Zaten bugünlerde bir komşumun işini yapıyorum."

"Ah-ha! Mükemmel!" dedi Holmes. Arkasına yaslandı ve yarı kapalı gözleriyle merakla baktı bana. "Galiba son zamanlarda sağlığın pek iyi değildi."

"Soğuk algınlığı yüzünden geçen hafta üç gün yattım. Ben de tamamen atlattım sanıyordum."

"Atlattımışsın. Şimdi gayet sağlıklı görünüyorsun."

"Peki nasıl bildin?"

"Sevgili dostum, yöntemlerimi bilirsin."

"Yine akıl yürüttün o zaman."

"Kesinlikle."

"Peki nereden anladın?"

"Terliklerinden."

Yeni aldığım deri terliklerime baktım. Tam "Nasıl oluyor da..." diye konuşmaya başlamıştım ki, Holmes cevabı yapıştırdı.

"Terliklerin yeni," dedi. "Alalı en fazla birkaç hafta olmuş. Şu anda bana doğru çevrili olan tabanları hafifyanmış. İlk başta, ıslandıktan sonra kuruturken olmuş olabileceğini düşündüm ama kenarında, satıcının ambleminin bulunduğu kâğıdı görünce bu düşüncemden vazgeçtim. Çünkü terlikler ıslansaydı o kâğıt da çıkardı. O halde ayaklarını ateşe uzatıp oturmuş

olmalıydın ki, bu da Haziran ayında kimsenin kolay kolay yapmak isteyeceği bir şey değil."

Holmes'un bütün akıl yürütmelerinde olduğu gibi anlatıldıktan sonra aslında ne kadar basit olduğu görülen bir örnekti. Bu düşüncelerimi yüzümden okumuş olmalı ki acı bir şekilde gülümsedi.

"Korkarım, açıklamalarda bulunurken biraz uzatıyorum," dedi. "Sebepsiz sonuçlar her zaman daha etkileyici olur. Pekâlâ, Birmingham'a gelmeye hazır mısınız?"

"Kesinlikle. Bu sefer ne?"

"Trende her şeyi öğrenirsin. Müşterim dışarıda bekliyor. Hemen hazırlanabilir misin?"

"Hemen geliyorum." Komşuma bir not yazdım, yukarı koşup karıma durumu izah ettim ve kısa süre içinde Holmes'a katıldım.

"Komşun da doktor," dedi Holmes, dışarıdaki pirinç levhaya göz atarak.

"Evet, o da muayenehane açtı."

"Onun muayenehanesi de eskiye mi dayanıyor?"

"Tıpkı benimki gibi. Bu binalar, semtin kuruluşundan beri var."

"O zaman sokaktaki en iyi iki yeri almışsınız."

"Galiba. Peki ama nereden biliyorsun?"

"Basamaklardan dostum. Seninkiler onunkinden üç-beş santim daha fazla aşınmış. Ama neyse, arabadaki bu beyefendi, müşterim Bay Hail Pycroft. Sizi tanıştırayım. Fırla arabacı; yoksa treni kaçıracamız."

Arabadaki adam iri yapılı, temiz yüzlü bir gençti. Sarı, kıvrıkcık bıyıkları vardı. Parlak şapkası ve şık, siyah takımını bulunduğu sosyal konumu ele veriyordu: Atletik yapıları ve sporculuklarıyla orduda sağlam bir yere sahip olan bir cockney ve tam bir şehir adamıydı. Yuvarlak, kırmızı suratı etrafa neşe yayıyordu ama köşeleri aşağı sarkmış dudaklarında komik bir hüznü gördüm. Birinci sınıf vagona atlayıp Birmingham yoluna koyulana kadar Sherlock Holmes'un içinde bulunduğu mesele hakkında hiçbir şey öğrenemedim.

"Önümüzde en az yetmiş dakikalık bir yolculuk var," diye söze girdi Holmes. "Şimdi, Bay Hail Pycroft, başınızdan geçen bu ilginç deneyimi, aynen bana anlattığınız gibi, hatta biraz daha ayrıntılı bir şekilde, dostuma da anlatmanızı istiyorum. Olayların akışını tekrardan dinlemek benim için de iyi olacaktır. Bu öyle bir vaka ki Watson, içinde özel bir şeyler olabilir de, olmayabilir de. Ama şuna emin ol, hem senin hem de benim hoşlandığımız türden sıradışı ve garip. Pekâlâ Bay Pycroft, ben daha fazla konuşmayacağım, söz sizde."

Genç adam, gözünde bir parıltıyla bana baktı.

"İşin kötü tarafı," diye konuşmaya başladı, "sonunda aptal durumuna düşebilirim. Ama ne olursa olsun, bunu yapmak zorundayım. Eğer sonuçta kaybedersem kendimi tam bir hanımevladı gibi hissedeceğim. Hikâye anlatmayı pek beceremem Bay Watson, ama ben böyleyim işte.

"Bir zamanlar Coxon & Woodhouse'da

hem bir işim hem de bir lojmanım vardı ama belki siz de duymuşsunuzdur, bu baharın başında hepsini elimizden aldılar. Beş yıldır onlarla birlikteydim ve sonunda yaşlı Coxon bana kıyak bir bonservis verdi ama sonuçta bütün kâtipler, yani en az yirmi yedi kişi bir yana dağılmak zorunda kaldık. Orada burada biraz takıldım ama benim halimde bir sürü adam olduğu için kalıcı bir yer bulmak epey zor oluyordu. Coxon'dayken haftada üç sterlin alıyordum ve bundan yetmiş sterlin kadar biriktirmiştım; ama gün geldi, para suyunu çekti. Öyle ki, artık parasızlıktan, başvurduğum iş ilanlarına cevap verecek zarf bile alamaz hale geldim. İş bulma kurumunun merdivenlerini o kadar aşındırıp durdum ama nafile, iş bulma ihtimali gittikçe azalıyordu.

"Nihayet Mawson&Williams'da, yani şu Lombard Caddesi'ndeki borsa şirketinde bir iş olduğunu öğrendim. Siz belki bilmezsiniz ama Londra'nın en sağlam finans şirketidir. İlane sadece mektupla cevap veriliyordu. Formu dol-

durup, yanına bonservisimi de koyarak gönderdim ama aslında en ufak bir umudum bile yoktu. Gelen cevap, eğer tatmin edici bulunursam, önümüzdeki Pazartesi gelip hemen işe başlayabileceğimi söylüyordu. Bu işler nasıl olur, bilinmez. Müdürün, elini yığma daldırıp ilk eline geleni seçtiğini bile söylerler. Öyle ya da böyle, gün benim günümdü ve mutluluktan uçuyordum. Maaş da iyiydi ve yapılan iş Coxon'dakinin aynısıydı.

"Şimdi olayın en acayip kısmına geliyorum. O sıralar Hampstead yolu Potter's Terrace, 17 numaradaki pansiyonda kalıyordum. Randevu cevabını aldığım akşam oturmuş sigara içiyordum ki, ev sahibem elinde bir kartla çıkageldi. Kartın üstünde 'Arthur Pinner, Mali Danışman' yazıyordu. Bu ismi daha önce duymadığım için benimle ne işi olduğunu bilemiyordum. Ama tabii ki adamın gelmesini söyledim. İçeri orta boylu, koyu saçlı, koyu gözlü, siyah sakallı bir adam girdi. Biraz burnu havada bir tipe benziyordu. Enerjik, hareketli biriydi ve za-

manı değerliymiş gibi davranıyordu.

" 'Bay Hail Pycroft?' diye sordu.

" 'Evet bayım,' dedim, adama bir sandalye uzatarak.

" 'Önceden Coxon&Woodhouse'da mıydınız?'

" 'Evet, bayım.'

" 'Ve şimdi de Mawson kadrosundasmız.'

" 'Neredeyse.'

" 'Gerçek şu ki,' dedi, 'finans konusundaki yetenekleriniz hakkında çok iyi şeyler duydum. Coxon'un müdürü Parker'ı hatırlıyor musunuz? Sizi öve öve bitiremiyor.'

"Bunu duyduğuma sevinmiştim tabii. İşte hep biraz parlak olmuşumdur ama şehirde hak- kında bu kadar konuşulduğunu bilmiyordum.

" 'Hafızanız kuvvetli midir?' diye sordu.

" 'Fena değil,' diye cevap verdim müteva- zılığı elden bırakmadan.

" 'İşten çıktığınızdan bu yana piyasayı takip ediyor musunuz?'

" 'Evet. Borsa bültenini her sabah oku-

rum.'

" 'İşte bu iyi!' diye atıldı. 'Gelişme dediğin böyle olur! Sizi sınavabilir miyim? Bir düşünelim. Hm, Ayrshires ne durumda bugünlerde?'

" 'Yüz altı çeyrek ile yüz beş buçuk arasında.'

" 'Peki Yeni Zelanda konsolide?'

" 'Yüz dört.'

" 'British Broken Hills?'

" 'Yedi ile yedi buçuk arası.'

" 'Mükemmel!' diye bağırdı kollarını havaya kaldırarak. 'Hakkınızda söylenenler kadar varmışsınız. Dostum, dostum, siz Mawson'a fazla gelirsiniz!'

"Adamın bu heyecanı, tahmin edeceğiniz gibi beni epeyce şaşırtmıştı. 'Diğerlerinin hakkımda bu kadar iyi düşündüğünü sanmıyorum Bay Pinner. Bu işi bulana kadar çok uğraştım ve halimden memnunum.'

" 'Hah! Dostum, daha da yükselmelisiniz. Sizin yeriniz orası değil. Bir de benim teklifimi dinleyin. Belki yeteneklerinizin karşılığını tam

olarak alamayacaksınız ama Mawson'la karşılaştırdınca farkı anlayacaksınız. Bir bakalım. Mawson'a ne zaman gidiyorsunuz?'

" 'Pazartesi.'

" 'A-ha! O zaman oraya gitmemenizi isteyebilirim.'

" 'Mawson'a gitmemek mi?'

" Evet bayım. Bugünden itibaren; Brüksel ve San Remo'dakileri saymazsak Fransa'da yüz otuz dört şubesi bulunan Franco-Midland Hırdavat Limited. Şirketi.'nin mali müdürü olabilirsiniz.'

"Nefesim kesilmişti. 'Adını hiç duymamıştım,' diyebildim.

" 'Doğrudur. Sermaye halka açılmadığı için gelişimi de sessizce oldu. Kurucusu kardeşim Harry Pinner'dır ve hem işletme müdürü, hem de yönetim kurulu üyesidir. Buralarda doğduğumu bildiği için uygun koşullarla iyi bir adam bulmamı istedi. Genç, yırtıcı, parlak fikirleri olan biri. Parker sizden bahsedince ben de buraya geldim. Başlangıç için ne yazık ki

yılda sadece beş yüz önerebiliriz.'

" 'Yılda beş yüz mü?' diye bağırdım.

" 'Sadece başlangıç için. Ama bir de bütün kârdan yüzde bir hisse de vereceğiz ki, inanın bana bu, maaşınızdan daha fazlasına gelecektir.'

" 'Ama hırdavattan hiç anlamam ben.'

" 'Hadi canım! Sayılardan anlıyorsunuz ya.'

"Sevinçten durduğum yerde duramıyordum. Ama sonra bir şüphe sardı içimi.

" 'Size karşı dürüst olacağım,' diye girdim söze, 'Mawson bana sadece iki yüz veriyor ama Mawson güvenilir bir şirket. Açıkçası, sizin şirketiniz hakkında o kadar az şey biliyorum ki...'

" 'Bravo, çok zekice!' diye atıldı adam coşkuyla. 'Aradığımız adam gerçekten de sizsiniz. Öyle kolaylıkla ikna olmuyorsunuz. Alın size yüz sterlinlik bir çek; birlikte çalışmaya karar verirseniz, avans olarak cebinize atabilirsiniz.'

" 'Bakın bu iyi işte,' dedim. 'Ne zaman

başlıyorum?'

" 'Yarın saat birde Birmingham'da olun,' dedi. 'Kardeşime götürmeniz için bir mektup vereceğim. Kendisini, şirketin temsilciliğinin bulunduğu 126b Corporation Caddesi'nde bulabilirsiniz. Tabii onun da bu işi onaylaması gerekiyor ama bizim aramızda hallolmuş sayın.'

" 'Size ne kadar müteşekkirim anlatamam Bay Pinner,' dedim.

" 'Boşverin dostum. Keyfini çıkarın. Ama halletmemiz gereken birkaç formalite daha var. Şu kâğıda, 'Franco-Midland Hırdavat Ltd. Şti. için, mali müdür olarak yılda 500 sterline çalışmayı kabul ediyorum,' yazıp imzalayın lütfen.'

"Dediğini yapıp imzaladım.

" 'Ufak bir ayrıntı daha var,' dedi. 'Mawson'ı ne yapacaksınız?'

"Sevinçten Mawson'ı tamamen unuttum. 'İstifa ettiğimi haber veririm,' dedim.

* 'Böyle yapmanızı istemiyorum. Sizin için Mawson'm müdürüyle kavga ettim. Bana

çok kaba davrandı ve beni, sizi şirketten çalmaya çalışmakla suçladı. Nihayet ben de dayanamayıp patladım. "Eğer iyi adamlar istiyorsan iyi para vermen gerekiyor," dedim. "Az paraya bizde çalışmayı tercih edecektir," dedi. Ben de, "Bir beşliğine iddiaya varım ki, benim teklimden sonra onun yüzünü bir daha göremeyeceksiniz," dedim. "Anlaştık!" dedi. "Ama onu bataktan kurtardık, bizi öyle kolayca bırakmayacaktır," dedi. Evet aynen böyle söyledi.'

"Dayanamayıp, 'Alçak herif!' diye bağırdım Dr. Watson. 'Onu hiç görmedim bile. Eğer siz istemezseniz onlara hiçbir şey yazmam,' dedim.

" 'Güzel!' dedi oturduğu yerden kalkarken. 'Kardeşime böyle iyi bir adam bulduğuma sevindim. Alın, bu avansınız, bu da mektup. Adresi de not edin: 126b Corporation Sokağı. Unutmayın, randevunuz yarın saat birde. İyi geceler, şansınız açık olsun!'

"Aramızda geçen konuşma aşağı yukarı böyle. Bu olaya ne kadar sevindiğimi tahmin

edebilirsiniz Dr. Watson. Bütün gece heyecandan gözüme uyku girmedi; ertesi sabah erkenden Birmingham trenine bindim. Birkaç eşyama otele bıraktıktan soma verilen adrese doğru yola koyuldum.

"Bir on beş dakika erken gelmiştim ama önemi yoktu. 126b iki mağaza arasında bir pasajın numarasıydı. Pasajın bitiminden sonraki taş merdivenler bir sürü büronun bulunduğu bir kata çıkıyordu. Kapılardaki isimlere baktım ama Franco-Midland Hırdavat Ltd. Şti.'ni göremedim. Tam bütün bunların bir aldatmaca olduğunu düşünmeye başlamıştım ki, adamın biri gelip beni selamladı. Önceki gece gördüğüm adama çok benziyordu. Aynı boy, aynı ses, ama bu adam sakalsızdı ve saçları daha açık renkliydi.

" 'Siz Bay Hail Pycroft musunuz?' diye sordu.

" 'Evet,' dedim.

" 'Ah, ben de sizi bekliyordum, ama biraz erken gelmişsiniz. Kardeşim bu sabah gönder-

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

diği notta sizden övgüyle bahsetmiş.'

" 'Ben de bürolara bakıyordum.'

" 'Geçen hafta taşındığımız için henüz isimimizi yazdıramadık. Benimle gelin de konuşalım.'

"Yüksek merdivenlerin bitiminde, çatı arasında, boş ve tozlu, halisiz ve perdesiz bir odaya soktu beni. Açıkçası, alıştığım gibi parlak masalar ve bir sürü kâtibin olduğu bir yer bekliyordum. Ama iki sandalye, bir masa, bir dolap, bir de çöp sepetinden başka bir şey bulunmayan odayı görünce hayal kırıklığına uğradım.

" 'Cesaretiniz kırılmasın Bay Pycroft,' dedi adam, yüzümün asıldığını görünce. 'Roma da bir günde kurulmadı. Sermayemiz sağlam ama henüz bürolara başlayamadık. Lütfen oturun ve mektubu verin.'

Adam mektubu alıp dikkatle okudu.

" 'Kardeşim Arthur üzerinde müthiş bir izlenim bırakmış olmalısınız,' dedi. 'Onun gibi gözüaçık biri bile böyle diyorsa... Gerçi çalışma bölgelerimiz ayrıdır ama bu sefer tavsiyesine

uyacağım. İşe alındınız.'

" 'Görevim ne olacak?' diye sordum.

" 'İngiltere'den gelecek züccaciye eşyalarını Fransa'daki yüz otuz dört mağazaya dağıtacak olan Paris deposunu yöneteceksiniz. Satış bir hafta içinde bitmiş olur. Siz de o zamana kadar Birmingham'da kalıp çalışırsınız.'

" 'Burada ne yapacağım peki?'

Cevap olarak çekmecedен büyük, kırmızı bir kitap çıkardı.

" 'Bu, Paris'teki bütün işletmelerin yazılı olduğu bir rehber,' dedi. 'Bunu eve götürün ve bütün hırdavatçıları, adresleriyle birlikte listeyin. İleride çok işime yarayacak.'

" 'Zaten hırdavatçıların ayrıca bir listesi yok mudur?' diye sordum.

" 'Pek güvenilir değil. Onların sistemi bizimkinden farklı. Siz işinizi yapın ve Pazartesi saat on ikiye kadar listeyi hazırlayın. İyi günler Bay Pycroft. Eğer her zaman zeki ve çalışkan olursanız karşılıklı memnun kalırız.'

"Kolumun altında rehberle otele dönerken

şüpheler içimi kemiriyordu. Bir yandan işe alınmış ve yüz sterlini cebe atmıştım; ama öte yandan büroların görünümü, şirketin isminin olmaması ve diğer noktalar, patronlarımla konumu hakkında hiç de iyi bir izlenim bırakmamıştı üzerimde. Ama madem ki paramı almıştım, işime bakabilirdim. Bütün Pazar sıkı çalıştım ama Pazartesiye kadar ancak 'H'ye gelebilmiştim. Büroya gittiğimde patronum her zamanki yerinde duruyordu ve Çarşamba'ya kadar bitirip öyle gelmemi söyledi. Çarşamba da bitmeyince Cumaya-ki bu dün oluyor-uzattık. Sonunda bitirip Bay Harry Pinner'a teslim ettim.

" 'Çok teşekkür ederim,' dedi. 'Galiba işin zorluğunu tahmin edememişim. Bu liste o kadar çok işime yarayacak ki.'

" 'Epey zamanımı aldı,' dedim.

" 'Ve şimdi de,' dedi, 'mobilya mağazalarının listesini yapmanızı istiyorum. Biliyorsunuz, onlar da züccaciye satıyorlar.'

" 'Peki.'

" 'Yarın akşam saat yedide gelip işin nasıl

gittiğini bildirebilirsiniz. Kendinizi fazla zorlamayın. Akşamları çıkıp birkaç saat eğlenmenin zararı olmaz,' dedi gülerek. Gülerken fark ettim, sol taraftaki dişlerinden birisi altın kaplamaydı."

Sherlock Holmes keyifle ellerini ovuşturdu ve müşterimize baktı.

" 'Garip ama aynen böyle Dr. Watson,' diye devam etti genç adam. 'Londra'da diğer adamla konuşurken, Mawson'a gitmeyeceğimi duyduğunda kakkahayla gülmüştü ve onda da aynı dişin, aynı şekilde altın kaplanmış olduğunu fark etmiştim. Altının parlaklığı gözümden kaçamazdı zaten. Seslerinin ve boylarının da aynı olduğunu hesaba katarsak ve diğer şeylerin de jilet ve bir perukla halledilebileceğini göz önüne alırsak ikisinin de aynı adam olduklarını rahatlıkla düşünebiliriz. Tabii kardeşlerin birbirine benzediği farz edilebilir ama dişleri de aynı şekilde olacak değil ya? Dışarı çıktığımda bir süre ne yaptığımı bilmez halde dolaşım. Sonra otele döndüm, kafamı soğuk suya sok-

turn ve bu meseleyi düşünmeye çalıştım. Neden beni Londra'dan Birmingham'a göndermişti. Neden benden önce gelmişti? Ve niye kendi kendine bir mektup göndermiş olabilirdi? Bu kadarı benim için fazlaydı; altından kalkamadım. Ama soma birden aklıma geldi; bunu çözsse Bay Sherlock Holmes çözerdi. Gece treniyle dönüp sabah gelerek birlikte Birmingham'a gidebileceğimizi düşündüm."

Borsacı kâtibi, bu garip hikâyesini bitirdikten soma bir sessizlik oldu. Soma Sherlock Holmes, şaraptan ilk yudumu almış bir eksper edasıyla memnun ama düşünceli bir şekilde arkasına yaslandı ve bana baktı.

"Çok iyi Watson, değil mi?" dedi. "Hoşuma giden bazı ayrıntılar var. Franco-Midland Hırdavat Limitet Şirketi'nin geçici bürosuna bir uğrayıp şu Bay Arthur Harry Pinner'la konuşmak epey ilginç olacak bence. Sen ne dersin?"

"Peki ama nasıl yapacağız?" diye sordum.

"Dert etmeyin," dedi Hail Pycroft neşeyle.

"Siz iş bulmak isteyen arkadaşlarımızımsınız. Bu

durumda sizi müdüre götürmemden daha doğal ne olabilir ki?"

"Tabii, muhakkak," dedi Holmes. "Ben de şu beyefendiye bir bakıp, küçük oyunundan ne çıkarabiliriz görmek istiyorum."

Bundan soma yol boyunca tırnaklarım yiyip pencereden baktı ve ağzından tek bir kelime daha çıkmadı.

O akşam saat üçte hepimiz şirketin Corporation Sokağı'ndaki bürolarına doğru yola çıkmıştık.

"Zamanından önce orada olmamızın bir anlamı yok," dedi müşterimiz. "Oraya sadece benimle buluşmak için gelir. Onun dışında kimseyi bulamayız."

"Mantıklı," dedi Holmes.

"Bakın!" diye bağırdı kâtip. "Şu önümüzde yürüyen o."

Yolun öbür tarafında esmer, ufak tefek, iyi giyimli bir adam yürüyordu. Biz onu izlerken adam, sokağın öbür ucundaki gazeteci çocuğa gidip bir gazete aldı. Soma da pasajın girişinde

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

gözden kayboldu.

"İşte giriyor!" diye atıldı Hail Pycroft. "O girdiği yer büroların bulunduğu pasaj. Benimle gelin de şu işi halledelim."

Pycroft'un arkasından beş kat çıktık ve yan açık kapının önünde durduk. İçeriden gelen bir ses girmemizi söyledi ve Hail Pycroft'un tarif ettiği gibi mobilyasız bir odaya girdik. Odadaki tek masada, sokakta gördüğümüz adam oturuyor, akşam gazetesini önüne açmış okuyordu. Kafasını kaldırıp bize baktığında yüzünde daha önce hiç görmediğim bir keder ifadesi olduğunu fark ettim. Ve kederin ötesinde, korku vardı. Alnı terden parlamış, yüzü bembeyaz olmuştu ve gözleri çılgınca bakıyordu. Kâtibine tanımamış gibi baktı. Genç adamın yüzünde de bir şaşkınlık okunuyordu.

"Hasta görünüyorsunuz Bay Pinner!" dedi.

"Evet, pek iyi değilim," diye cevapladı adam. Kurumuş dudaklarını yalıyor, toparlanmaya çalışıyordu. "Yanında getirdiğin bu beyler kim?"

"Biri Bermondsey'den Bay Harris ve diğeri de Bay Price," dedi müşterimiz, bozuntuya vermeden. "İkisi de yakın dostumdur ve işlerinde tecrübelidirler. Ama bir süredir açıkta oldukları için şirket içinde bir iş daha var mı diye merak ediyorlar."

"Elbette! Elbette!" diye atıldı Bay Pinner, garip bir gülümsemeyle. "Size de bir şeyler bulabileceğimden eminim. Sizin uzmanlığınız nedir Bay Harris?"

"Ben muhasebeciyim," dedi Holmes.

"Öyle mi? Bize de böyle biri lazımdı zaten. Peki ya siz Bay Price?"

"Kâtibim," dedim.

"Şirkette size de bir yer bulabileceğimize inanıyorum. Bir şey olursa size haber veririm. Şimdi yalvarırım gidin. Tamı aşkına yalnız bırakım beni!"

Bu son sözleri öyle bir çıkmıştı ki ağzından, artık üstündeki baskıya daha fazla dayanamayıp patladığı belliydi. Holmes ve ben birbirimize baktık. Hail Pycroft ise masaya doğru

bir adım attı.

"Sizden bazı talimatlar almaya geldiğimi unuttunuz mu Bay Pinner?" dedi.

"Tabii Bay Pycroft, tabii," diye cevap verdi adam sakince. "Burada biraz bekleyin; hatta arkadaşlarınız da sizinle birlikte bekleyebilir. Sabrederseniz birkaç dakikaya kadar gelirim." Ayağa kalkıp önümüzde kibarca eğildikten sonra odanın öbür ucundaki bir kapıyı açıp arkasında kayboldu.

"Şimdi ne yapıyoruz?" diye sordu Holmes fısıltıyla. "Adam sıvışmaya mı çalışıyor yoksa?"

"Bu imkânsız," diye cevapladı Pycroft.

"Nedenmiş o?"

"O kapı içerideki bir odaya açılıyor."

"Peki oradan çıkış yok mu?"

"Hayır."

"Odada başka bir şey var mı?"

"Dün bomboştü."

"Peki ne yapıyor orada? Zaten tavırları da anlaşılmazdı. Neden bu kadar korkuluydu aca-

ba?"

"Dedektif olmamızdan şüphelenmiş olmasın," diye fikrimi belirttim.

"Öyle olmalı," diye atıldı Pycroft.

Holmes kafasını salladı. "Ama adamın yüzü bizi görünce solmadı ki. Zaten solmuştu," dedi. "Acaba..."

İçerideki kapıdan gelen bir ses üzerine Holmes'un sözleri yarım kaldı.

"Ne halt yemeye kapıya vuruyor bu adam?" dedi kâtip.

Ses yine geldi; ama bu sefer daha şiddetle. Hepimiz kapalı kapıya merakla baktık. Holmes'a baktığımda yüz hatlarının sertleşmiş olduğunu ve büyük bir heyecanla öne doğru eğilmiş olduğunu gördüm. Soma aniden kapıdan bir gümbürtü geldi. Holmes hızla fırlayıp kapıyı itti ama içeriden kilitlenmişti. Soma biz de bütün ağırlığımızla kapıya yüklenmeye başladık. Önce bir menteşe, soma diğeri derken kapı aşağı indi. İçeride kimse yoktu.

Ama biraz bakındıktan sonra odanın bir

köşesinde başka bir kapı daha olduğunu gördük. Holmes gidip onu da açtı. Yerde bir ceket ve yelek duruyor, kapının arkasındaki bir kancada da Franco-Midland Hırdavat Şirketi'nin müdürü asılı duruyordu. Meğer konuşmamızı bölen sesler topuklarının yere vuruş sesiymiş. Ben adamı belinden kaldırırken Pycroft ve Holmes da boynunu ipten kurtardılar. Sonra hemen içeri taşıyıp yatırdık. Yüzü külrengi olmuştu ve mosmor dudakları arasından zorlukla nefes alıp veriyordu. Beş dakika önce gördüğümüz adamın enkazıydı yerde yatan.

"Ne dersin Watson?" diye sordu Holmes.

Eğilip yakından inceledim. Nabızı zayıf ve düzensizdi ama nefesi biraz düzelmeye başlamıştı. Bir an gözkapakları titredi ve aralanınca gözünün beyazı görüldü.

"Tehlikeyi atlatmış sayılır," dedim. "Pencereyi açın ve şuradaki sürahiyi bana verin." Yakasını gevşettim, yüzüne soğuk su serptim ve düzenli nefes almaya başlayana kadar kollarını kaldırıp indirdim. "Zamanla düzelecektir," de-

dim sonunda.

Holmes bu arada, elleri pantolonunun ceplerinde, çenesi göğsüne düşmüş halde masanın yanında duruyordu.

"Artık polisi çağırabiliriz sanırım," dedi. "Ama onlar gelene kadar meseleyi çözssem iyi olacak."

"Ben hâlâ anlayamıyorum," diye atıldı Pycroft, kafasını kaşıyarak. "Beni neden buraya kadar getirdiler ki sanki..."

"Hah! Her şey basit değil mi?" dedi Holmes, dayanamayıp adamın sözünü keserek. "Bu son hareketi."

"Gerisini anladınız o zaman."

"Her şey çok açık. Sen ne diyorsun Watson?"

Omuzlarımı silktim. "İtiraf etmeliyim ki ne diyeceğimi bilemiyorum," dedim.

"Olayları düşünürsen nereye götürdüğü belli."

"Nasıl?"

"E, bütün vaka iki nokta üzerinde dönüyor.

İlki, Pycroft'un bu garip şirkete girdiğini kabul eden imzası. Bunun ne anlama geldiğini göremiyor musun?"

"Üzgünüm ama herhalde kaçırdığım bir şeyler var."

"Pekâlâ, bunu ona neden yaptırıldılar? İş yüzünden olmamalı, çünkü genelde böyle anlaşmalar ilk başta sözlü olarak yapılır; bu sefer niye farklı olsun ki? Elyazmdan bir örneğe ihtiyaçları olduğunu ve bunu almak için başka bir yolları olmadığını göremiyor musun genç adam?"

"Peki ama neden?"

"Bence de. Neden? Zaten bunun cevabını verebilsek küçük problemimizde önemli bir ilerleme kaydetmiş olacağız. Neden? Sadece tek bir sebep olabilir. Elyazını taklit etmek için öncelikle bir örneğe ihtiyaçları vardı. Şimdi ikinci noktaya geçtiğimizde her birinin birbirine ışık tuttuğunu görebiliyoruz. Bu nokta da şöyle: Pinner senin Mawson'daki işi bırakmanı istemedi. Oradaki müdürün, hiç görmediği bu Bay

Hall Pycroft'u Pazartesiye beklemesini istedi."

"Tanrım!" diye bağırdı müşterimiz. "Ne de körmüşüm!"

"Şu elyazısı meselesini şimdi anlıyor musunuz? Şöyle düşün: Seninkinden çok farklı bir elyazısına sahip biri senin yerine işe girmek istese ne olur? Oyunu hemen ortaya çıkardı değil mi? Bu arada alçak herif de taklit etmeyi öğrenip işi kapmış olmalı. Herhalde seni Mawson'da gören olmamıştı."

"Evet kimse görmedi," diye homurdandı Hail Pycroft.

"Çok iyi. Zaten istedikleri de buydu: seni şirketten uzak tutup, Mawson'da senin yerine başka birinin işe başladığını belli etmemek. Bu yüzden sana yüklü bir avans verip Midlands'e gönderdiler ve Londra'ya dönüp de oyunlarını ortaya çıkaramayasm diye uydurma işler verdiler. Hepsi bu."

"Peki ama adam neden kardeşi kılığında görünme ihtiyacı duydu?"

"Eh, burası da açık. Ekip iki kişi. Biri senin

yerine büroda çalışıyor. Diğeri de oyunun ikna edici olması için ikinci bir kişi yaratmak zorunda kalmış. Aradaki ufak benzerlikleri kardeşliğe yoracağına güvenerek görünümünü e-linden geldiğince değiştirdi. Ama şansına o altın kaplama dişi gördün de şüphelendin."

Hail Pycroft sıktığı yumruklarını havada salladı. "Yüce Tamım!" diye bağırdı. "Peki ben aptal gibi buralarda dolanırken öteki Hail Pycroft ne yapıyordu? Ne yapacağız Bay Holmes? Lütfen yardım edin."

"Mawson'a bir telgraf göndermemiz gerekiyor."

"Ama Cumartesileri saat on ikide kapatıyorlar."

"Önemli değil. Bir kapıcı veya bekçi vardır muhakkak."

"A evet, orada sürekli bir bekçi kaldığını duymuştum."

"Çok güzel. Ona telgraf gönderip her şeyin yerinde olup olmadığını ve senin isminde birilerinin çalışıp çalışmadığını soralım. Ama he-

nüz açıklanmamış bir nokta daha var. Bu namussuzlardan biri neden gözümüzün önünde gidip kendini astı?"

"Gazete!" diye bir ses geldi arkamızdan. Adam doğrulmuş oturuyordu. Önceki gibi solgundu ama biraz toparlandığı belliydi. Boğazındaki geniş kırmızı yarayı ovalayıp duruyordu.

"Gazete! Tabii ya!" diye bağırdı Holmes, büyük bir heyecanla. "Nasıl da akıl edemedim! Kafam bu ziyaretle o kadar meşguldü ki gazeteyi bir an için bile düşünemedim. Kesinlikle işin sırrı orada olmalı." Gazeteyi açıp masaya yaydı ve bir süre soma bir zafer çılgılığı artı. "Şuraya bak Watson," dedi. "Evening Standard'ın sabah baskısı. İşte aradığımız burada. Başlığa bak: 'Mawson&Williams'da Cinayet. Büyük Soygun Girişimi. Suçlu Yakalandı.' Hadi Watson, hepimiz merakla bekliyoruz. Yüksek sesle oku lütfen."

Habere verilen geniş yere bakılırsa şehirde günün olayıydı. Şöyle devam ediyordu:

"Bu akşam şehirde bir adamın ölümü ve suçlunun yakalanışıyla sonuçlanan bir soygun girişiminde bulunuldu. Bir süredir, meşhur finans kurumu Mawson&Williams'da değeri milyon sterlini bulan tahviller bulunduğu biliniyordu. Şirket bu büyük sorumluluğun bilincinde olarak son teknoloji kasalar yaptırmış ve bina içinde gece gündüz nöbet tutan silahlı bekçiler tutmuştu. Alman bilgilere göre geçen hafta firmaya Hail Pycroft adında yeni bir kâtip alınmıştı. Ama somadan bu adamın ünlü kalpazan ve beş yıllık cezalarını henüz yeni bitirmiş olan hırsız Beddington olduğu öğrenilmiştir. Henüz bilinmeyen yöntemlerle sahte bir isim altında şirkette çalışmaya başlamış ve orada bulunduğu süre içinde kasaların konumu ve özelliklerini öğrenmeyi ve kilitlerin kalıplarını çıkarmayı başarmıştır.

"Mawson'da çalışanlar Cumartesileri öğlen on ikide paydos ediyorlar. Bu yüzden Merkez Karakol'dan Komiser Tuson, binadan saat biri yirmi geçe, elinde bir çantayla çıkan bir a-

dam görünce şaşırılmış ve şüpheye kapılarak adamı takibe başlamıştır. Uzun mücadeleler sonunda ve Memur Pollack'ın da yardımıyla adam yakalanmıştır. Çanta arandığında yaklaşık yüz bin sterlinlik Amerikan Demiryolu hisseleri ve diğer bazı şirketlerin tahvilleri bulunmuştur. Bina incelendiğinde ise, en büyük kasalardan birinin içinde talihsiz bekçinin cesedi bulunmuştur. Adamın kafatasının ağır bir cisim darbesiyle kırılmış olduğu anlaşılmıştır. Beddington'un büroda bir şey unuttuğunu söyleyerek içeri girdiği ve bekçiyi hemen öldürdükten sonra büyük kasayı açtığı ve ganimetiyle hemen kaçmaya kalkıştığı düşünülmektedir. Genelde birlikte çalıştıkları kardeşinin şu an için olayda parmağı bulunamamıştır ama polis onu da aramaktadır."

"O zaman bu konuda polisi büyük bir zahmetten kurtarabiliriz," dedi Holmes, yerde kıvrılmış duran adama bakarak. "İnsan doğası çok garip bir karışım Watson. Söz konusu olan aşağılık bir adam ve katil bile olsa, kardeşi, yaka-

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

landığını öğrendiği anda intihara kalkışabiliyor. Ama her şeye rağmen bunu yapmamız gerekiyor. şimdi Bay Pycroft, biz burada doktorla nöbet tutarken siz de gidip polise haber verin."

SHERLOCK HOLMES

www.bizimkosemiz.com

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

GLORIA SCOTT

www.bizimkosemiz.com

SHERLOCK HOLMES

www.bizimkosemiz.com

GLORIA SCOTT

"Burada bazı gazeteler var," dedi dostum Sherlock Holmes, bir kış akşamı birlikte ateşin başında oturmuş konuşurken. "Sanırım ilgini çeker Watson. Bu sıradışı Gloria Scott vakasıyla ilgili bazı belgelerden bahsediyor. Sulh Hakimi Trevor'm okuyunca dehşete kapıldığı bir mesajı yayınlamışlar."

Çekmecedен biraz yıpranmış bir rulo çıkararak bantını açtı ve gri bir kâğıda yazılı bir

mesaj çıkartarak bana uzattı.

" 'Oyun için biletler bitti,'diyordu. 'Bildığın gibi Hudson erken davranarak her türlü gereken şeyi bulup hizmetçiye anlatmış. Yine de çabuk olmak şart. Kaç keredir söylüyorum. Kurul şu tembellikten.'

Bu bilmecemsi mesajı okuduktan sonra kafamı kaldırdığımda Holmes'un yüzümdeki ifadeye bakıp kıkırdadığını gördüm.

"Biraz şaşırmış görünüyorsun," dedi.

"Bunun gibi bir mesaj insanı neden dehşete düşürür anlayamadım. Bana çok acayip geldi."

"Doğru ama bunu okuyan adam, ki akli yerinde bir adamdır, okuduğunda yumruk yemişe dönmüş."

"Beni meraklandırıyorsun," dedim. "Peki demin neden bu vakanın ilgimi çekeceğini söyledin?"

"Çünkü ne zamandır bağlandığım ilk vaka bu."

Çoğu zaman dostumun zihninden suçla il-

gili geçen şeyleri anlamaya çalışırım ama daha önce bunun gibi bir konuda böyle neşeli olduğunu hiç görmemiştim. Koltuğuna oturup belgeleri dizine açtı. Sonra da piposunu yakıp tütürmeye ve kucağındaki belgeleri evirip çevirmeye başladı.

"Sana daha önce Victor Trevor'dan bahsetmemiştim, değil mi?" diye sordu. "Üniversitede okuduğum iki yıl içindeki tek dostumdu. Ben hiçbir zaman sosyal bir insan olmadım Watson. Çoğu zaman odamda oturup kendi küçük metotlarım üzerinde kafa yormayı tercih ederdim. Bu yüzden de öğrenci arkadaşlarımla pek içli dışlı olmadım. Benim atletizm ve boks dışındaki ilgi alanlarım diğer arkadaşlarımdan o kadar farklıydı ki onlarla pek zaman geçirmezdim. Tanıştığım tek kişi Trevor'dı ve onunla tanışmamız da teriyerinin bileğimi ısırması sonucu olmuştu.

"Biraz tatsız bir başlangıçtı ama işe yaraymıştı. Ben somaki on gün ayağım yüzünden yataktan çıkamadım ama Trevor da sık sık gelip

hatırımı sordu. İlk başta konuşmalarımız kısa sürüyordu ama sonra gittikçe uzamaya başladı ve dönem sonunda çok yakın arkadaş olduk. O benim tersime kanlı canlı ve ateşli bir adamdı ama ortak bazı noktalarımız vardı tabii. Sonunda bir gün beni babasının Norfolk, Donnithorpe'daki evine davet etti ve birlikte bir ay geçirdik.

"Trevor'm babası varlıklı ve nüfuzlu bir adamdı ve toprak sahibi bir Sulh Hakimi'ydi. Donnithorpe, Langmere'in kuzeyinde, Broads civarında küçük bir köydü. Evleri eski tarz, önünde güzel bir bahçesi olan ahşap bir binaydı. Çevre ördek ve balık avına müsaitti ve evin, eski sahibinden kalan kütüphanesi de oldukça genişti. İnsanın orada keyifli zaman geçirmemesi için epey titiz biri olması lazım.

"Bay Trevor duldu ve dostum da tek oğluydu. Birmingham'a yaptığı bir ziyaret sırasında difteriye yakalanıp ölen bir kızı da olduğunu duymuştum. Baba çok ilgimi çekmişti. Fazla kültürlü biri değildi ama hem fiziksel,

hem de zihinsel olarak saf bir güce sahipti. Pek kitap okumuş değildi ama çok gezmiş, dünyanın birçok yerini dolaşmış, öğrendiği hiçbir şeyi unutmamıştı. İri yarı, beyaz saçlı, güneş yanığı tenliydi ve vahşilik derecesinde sert bakan mavi gözleri vardı. Ama bütün bu görünümüne rağmen civarda yumuşaklığıyla ve merhametiyle tanınıyordu.

"Orada kalmaya başladığım ilk günlerde bir akşam yemekten soma oturmuş şarap içerken genç Trevor benden bahsetmeye başladı. O zamanlar henüz hayatımda oynayacağı rolü bilmediğim ama aşağı yukarı sistematik hale gelirmiş olduğum gözlem ve akıl yürütme alışkanlıklarımı anlattı babasına. Yaşlı adam, oğlunun beni överken abartmış olduğunu fark etmiş olmalı ki;

" 'Hadi Bay Holmes,' dedi neşeyle gülererek, 'ben sizin için mükemmel bir malzemeyim. Benden neler çıkarıyorsunuz?'

" 'Korkarım fazla bir şey yok,' diye cevapladım. 'Sadece geçen on iki ay içinde bir

saldırı tehdidi almış olabileceğinizi tahmin ediyorum.'

"Ben bunları söyleyince adamın yüzündeki gülümseme dondu ve bana şaşkınlıkla bakmaya başladı.

" 'Evet, doğru,' dedi. 'Hatırlarsın Victor,' dedi oğluna dönerek, 'o kaçakçıları yakaladığımızda bizi bıçaklamakla tehdit etmişlerdi; hatta Sir Edward Holly saldırıya uğramıştı bile. O zamandan beri hep tetikteyim ama bunu nasıl anladığınızı bilemiyorum.'

" 'Çok güzel bir bastonunuz var,' dedim. 'Üstündeki yazıdan anladığım kadarıyla alalı bir yıl olmamış. Ama siz zahmete girip ucunu çıkarttırmış ve esaslı bir silah olması için kurşunla doldurtmuşsunuz. Bir korkunuz olmasaydı böyle bir şey yaptırmazdınız.'

" 'Başka bir şey yok mu?' diye sordu gülümseyerek.

" 'Gençliğinizde boksa meraklıymışsınız.'

" 'Bu da doğru. Nereden bildin? Burnumdan mı anladın?'

" 'Hayır,' dedim. 'Kulaklarınızdan. Bok-sörlere özgü bir şekli var.'

" 'Başka?'

" 'Ellerinizle çok kazı yapmışsınız.'

" 'Bütün servetimi altın madenlerine borç-luyum.'

" 'Yeni Zelanda'ya gitmişsiniz.'

" 'Bu da doğru.'

" 'Japonya'da da bulunmuşsunuz.'

" 'Evet.'

" 'Ve isminin baş harfleri J.A. ile başlayan biriyle yakın bir ilişkiniz olmuş. Ama somadan onu unutmak için epey çabalamışsınız.'

"Bay Trevor yavaşça kalktı ve kocaman mavi gözlerini üzerime dikti. Soma da kendinden geçerek yere yığıldı.

"Ne kadar sarsıldığımızı tahmin edebilirsin Watson. Neyse ki krizi fazla uzun sürmedi. Yakasını gevşetip yüzüne biraz su serptikten soma kendine geldi.

" 'Ah çocuklar,' dedi gülümsemeye çalışarak, 'umarım korkutmadım sizi. Dışarıdan ne

kadar sert görünsem de biraz yufka yüreklilik vardır içimde. Bunu nasıl başarıyorsunuz bilemiyorum Bay Holmes, ama bana kalırsa bu yeteneklerinizle bütün dedektiflerin papucunu dama atarsınız. Sizin geleceğiniz burada yatıyor bayım. Tecrübelerime güvenin.'

"İnan bana Watson, bu hobimi mesleğe dönüştürebileceğimi ilk defa, bu tavsiyeden soma fark ettiğimi söyleyebilirim. Ama işin doğrusu, o anda beyefendinin rahatsızlığıyla ilgilenmekte olduğum için başka bir şey düşünmüyordum.

" 'Sizi rahatsız edecek bir şey söylemedim ya?' dedim.

" 'Doğrusu, o kadar hassas bir yarayı değtiniz ki. Bütün bunları nasıl bildiğinizi ve daha ne kadarını tahmin edebildiğinizi öğrenebilir miyim?' Bunları şakayla karışık söylüyordu ama gözlerinin ardındaki korkuyu hâlâ görebiliyordum.

" 'Çok basit,' dedim. 'Bir ara balığa çıktığımızda , dirseğinizdeki J.A. dövmesini görmüşüm. Harfler hâlâ okunabiliyordu ama biraz

silinmiş ve çevresindeki derinin yıpranmış olması, dövmeden kurtulmaya çalışıldığını gösteriyordu. Buradan da o ilk harflerin bir zamanlar size yakın olduğunu ama soma da unutmaya çalıştığınızı anladım.'

" 'Ne göz!' diye atıldı, iç çekerek. 'Tam dediğiniz gibi. Ama bu konuda konuşmayalım. Bütün hayaletler arasında en kötüsü eski aşklardır. Şimdi içeri geçip puro içelim.'

"Bay Trevor'm, o günden itibaren, her ne kadar sıcak davranmaya devam etse de, bana bir miktar şüpheyle yaklaştığını görebiliyordum. Bunu oğlu da fark etti. 'Bizim hakimin içine öyle bir kurt düşürdün ki,' dedi, 'bir daha asla neyi bilip neyi bilmediğini anlayamayacaktır.' Hakim bunu belli etmemeye çalışıyordu ama o kadar kuvvetli bir duyguydu ki her hareketinde açığa çıkıyordu. Sonunda ona rahatsızlık verdiğimi düşünerek ziyaretimi kısa kesmeye karar verdim. Ama oradan ayrılacağım gün olan bir olay dikkat çekici.

"Bir gün üçümüz bahçede şezlonglara

uzanmış, güneşin ve manzaranın keyfini çıkarırken hizmetçi kız gelip kapıda Bay Trevor'ı görmek isteyen bir adam olduğunu haber verdi.

" 'Adı neymiş?' diye sordu evsahibi.

" 'Kendisi söylemiyor.'

" 'Ne istiyormuş peki?'

" 'Onu tanıdığınızı ve biraz konuşmak istediğini söyledi.'

" 'İçeri al o zaman.' Kısa bir süre sonra içeri yaşlıca, ürkek bir adam girdi ayaklarını sürükleye sürükleye. Üstünde lekeli bir ceket, kırmızı-kahverengi damalı bir gömlek, yün pantolon ve eski püskü çizmeler vardı. İnce ve esmer yüzünde sinsî bir ifade vardı ve sürekli sırttan ağzında çarpık çurpuk sarı dişleri görünüyordu. Kırışmış elleri ve duruş şekli denizcilere özgüydü. Adam bize doğru gelirken Bay Trevor hıçkırığa benzer bir ses çıkararak sandalyesinden fırladı ve eve koştu. Bir süre sonra geri geldiğinde yanımdan geçerken yoğun bir şekilde viski kokusu aldım.

" 'Söyle adamım,' dedi. 'Sana nasıl yar-

dımcı olabilirim?'

"Denizci, yüzündeki gülümsemeyi bozmadan Bay Trevor'a baktı gözlerini kırıştıtarak.

" 'Beni tanımadınız mı?' diye sordu sonra.

" 'Tabii ki tanıdım Hudson,' dedi Bay Trevor şaşırılmış gibi.

" 'Doğru efendim, Hudson,' dedi denizci. 'Görüşmeydi bir otuz yıl olmuş. Siz sıcak evinizde otururken ben hâlâ iki lokma ekmeğe talim ediyorum.'

" 'Sen beni hayırsız mı sandın?' diye atıldı Bay Trevor ve adama yaklaşıp kulağına bir şeyler fısıldadı. 'Şimdi mutfağa git de karnını doyur,' dedi soma yüksek sesle. 'Muhakkak sana bir şeyler ayarlarız.'

" 'Sağolun efendim,' dedi denizci. 'İki yıldır basımdaki külüstürle uğraşıyorum. Şu sıralar biraz dardayım ve kafamı dinlemeye ihtiyacım var. Zaten siz olmasanız Bay Beddoes'a gidecektim.'

1

" 'Bay Beddoes'un nerede olduğunu bili-

yorsun demek?'

" 'Elbette. Bütün eski dostların nerede olduğunu bilirim ben,' dedi adam sinsi bir gülümsemeye ve soma hizmetçi kızın ardından mutfağa gitti. Bay Trevor, adamın, madenlere giderken bindiği bir gemiden arkadaşı olduğuna benzer bir şeyler geveledi ve bizi bahçede bırakıp içeri girdi. Bir saat kadar sonra içeri girdiğimizde Bay Trevor'ı kanepede sızmış halde bulduk. Bütün bu olanlar hiç hoşuma gitmemişti. Zaten varlığımın yeteri kadar rahatsızlık verdiğini düşünerek ertesi gün ayrıldım Donnithorpe'dan.

"Londra'ya döndüğümde yedi hafta boyunca organik kimya deneyleriyle uğraştım. Ama yazın sonlarına doğru bir gün, arkadaşım-dan bir telgraf aldım. Tavsiyeme ve yardımım-ıma ihtiyacı olduğunu söylüyor, hemen Donnithorpe'a gelmemi rica ediyordu. Tabii ben de her şeyi bırakıp kuzeye döndüm yine.

"Beni istasyonda karşılamaya geldiğinde son iki ayın onun için çok zor geçmiş olduğunu

fark ettim. Dertten zayıflamış, o eski gürültücü, neşeli hali kalmamıştı.

" 'Hakim ölüyor,' dedi ilk olarak.

" 'Olamaz!' diye bağırdım. 'Ne oldu?'

" 'Felç. Bugün yine sinir krizi geçirdi. Döndüğümüzde onu sağ bulamazsak hiç şaşır-mam.'

"Bu beklenmedik haber üzerine ne kadar dehşete kapıldığımı tahmin edebilirsin Watson.

" 'Neden böyle oldu?' diye sordum.

" 'Sorun da bu ya. Bunu yolda konuşuruz. Sen ayrılmadan önceki akşam gelen adamı hatırlıyor musun?'

" 'Hem de dün gibi.'

" 'O gün eve kimi almışız biliyor musun?'

" 'Hiçbir fikrim yok.'

" 'O şeytanın ta kendisi Holmes,' dedi heyecanla.

"Arkadaşıma şaşkınlıkla baktım.

" 'Evet, evet, iblis o. O günden beri hiç huzurumuz kalmadı... bir an için bile. Hakim o gün bu gün yataktan kalkamadı. Hep o lanet

Hudson yüzünden babam hayata küstü.'

" 'Şu Hudson babana ne yaptı?'

" 'Bunu öğrenmek için neler vermem ki. Onun gibi nazik, iyiliksever bir adam nasıl olur da o alçak haydutun elinde oyuncak olur? Ama geldiğine sevindim Holmes. Sana güveniyorum. Bana yardım et.'

"Batın güneşle birlikte Broads'a doğru yola çıktık. Soldaki bir koruluğun arkasından hakimın evinin bacaları ve bayrak direği görülebiliyordu.

" 'Babam adamı önce bahçıvanlığa getirdi,' dedi arkadaşım, 'soma bu da yetmeyince baş kâhya oldu. Ev artık tamamen elinin altındaydı ve istediğini yapabiliyordu. Hizmetçiler sarhoşluğundan ve küfürbazlığımdan şikayet etmeye başladılar. Babam da onları susturabilmek için maaşlarını yükseltti. Sonra adam, sandalı ve babamın en iyi silahlarını alıp ava çıkmaya başladı. Ortalıkta olduğu sürece yüzünde öyle sinsi ve küstah bir ifade oluyordu ki inan bana, yaşıtım olsa şimdiye kadar yüz kere halletmiş-

tim işini. Kendimi o kadar tutup durdum ama şimdi düşünüyorum da keşke öyle yapmasaydım.

" 'Neyse, işler sürekli kötüye gitti ve o hayvan Hudson gün geçtikçe daha da saldırgan olmaya başladı ve bir gün babama küstahça karşılık verdiği için dayanamayıp yakasından tuttuğum gibi attım odadan. Çıkarken yılan gözlerinden tehdit okunuyordu. Sonradan zavallı babamla aralarında ne geçti bilmiyorum ama babam ertesi gün gelip Hudson'dan özür dilememi istedi. Ben haliyle reddettim ve onun gibi aşağılık birine neden bu kadar göz yumduğunu sordum.

" 'Ah evladım,' dedi, 'bunu ben de konuşmak isterdim ama halimi bir bilsen! Ama mutlaka öğreneceksin Victor. Ne olursa olsun öğreneceksin. Zavallı babandan sana zarar gelmeyeceğini bilirsin değil mi oğlum?'

Sonra da kendini çalışma odasına kapattı ve pencereden görebildiğim kadarıyla bütün gün harıl harıl bir şeyler yazıp durdu.

" 'O akşam Hudson buralardan gideceğini söyleyince bir oh çektim. Babamla ben yemekten soma oturmuş puro içerken odaya girdi ve yarı sarhoş bir adamın sesiyle niyetini açıkladı.

" 'Norfolk'tan sıkıldım artık,' dedi. 'Hampshire'a, Bay Beddoes'a gidiyorum. O da beni görünce sevinecektir, eminim.'

" 'Bir şeye mi gücendin de gidiyorsun Hudson?' diye sordu babam, beni çılgına çeviren bir uysallıkla.

" 'Bana bir özür borcunuz var,' dedi Hudson, bana doğru ters ters bakarak.

" 'Bu değerli insana kötü davrandığını kabul etmelisin Victor,' dedi babam bana dönerek.

" 'Tam tersine, ona gereğinden fazla sabır gösterdiğimizi düşünüyorum,' diye karşılık verdim.

" 'Sabır ha?' diye hırladı Hudson. 'Öyle olsun dostum. Görüşeceğiz!' dedikten sonra önce odadan çıktı, yarım saat soma da evi terk etti. Babamın bundan sonra sınırları iyiden

iyiye bozuldu. Her gece odasını arşınlayıp durduğunu duyabiliyordum. Tam biraz toparlanırken gibiyken son darbeyi yemişti.'

" 'Bu nasıl oldu peki?' diye sordum merakla.

" 'Çok garip. Dün akşam babama, Fordingbridge'den bir mektup geldi. Babam mektubu okuduğunda kafasını ellerinin arasına alarak, aklını yitirmiş biri gibi odada dönmeye başladı. Sonunda zapt edip kanepeye yatırdığımda ağzıyla göz kapaklarının çarpıldığını gördüm ve kriz geçirdiğini anlayarak doktoru çağırdım. Onu hemen yatağa yatırdık ama felç iyice yayılmıştı. Ben çıkana kadar kendine gelmemişti; döndüğümüzde onu sağ bulamayabiliriz.'

" 'Beni korkutuyorsun Trevor,' dedim. 'O mektupta bunlara yol açabilecek ne var acaba?'

" 'Hiçbir şey. İşin anlaşılmasız kısmı da burası ya. Mesaj oldukça sıradan ve garip. Aman Tamım, galiba korktuğum olmuş!'

"Bunları anlatırken biz de ön kapıya gel-

mistik. Akşam alacakaranlığında evdeki bütün kepenklerin kapatılmış olduğunu gördüm. Kapıya yöneldiğimizde siyahlar içinde bir beyefendi çıkageldi. Dostumun yüzü acıyla gerildi.

" 'Ne zaman oldu doktor?' diye sordu Trevor:

" 'Sen çıktıktan hemen sonra.'

" 'Hiç kendine geldi mi?'

" 'Sadece bir anlığına.'

" 'Benim için bir şey söyledi mi?'

" 'Sadece kâğıtların dolabın arkasında olduğunu söyledi.'

"Arkadaşım doktorla birlikte yukarı çıktı. Bense çalışma odasında kalıp bütün olanları kafamda evirip çevirmeye başladım. Dövüşçü, gezgin ve altın madencisi Trevor'm nasıl bir geçmişi vardı? Ve nasıl olmuştu da o alçak denizcinin kapanma düşmüştü? Ayrıca, kolundaki dövmede yazan harfleri anlattığımda neden bayılmıştı? Peki ya Fordingham'dan gelen mektup nasıl olmuştu da adamın ölümüne sebep olmuştu? Sonra Fordingham'm Hampshire'da

olduğunu ve denizcinin muhtemelen şantaj için gittiği Bay Beddoes'un da Hampshire'da oturduğunu hatırladım. Bu durumda mektup ya denizci Hudson'dan geliyordu ve o sırrı açığa çıkardığını yazıyordu; ya da Bay Beddoes'dan geliyordu ve eski dostunu olası bir ihanete karşı uyarıyordu. Buraya kadar her şey açıktı. Peki öyleyse bu mektup nasıl olurdu da, genç Trevor" n söylediği gibi komik ve anlamsız olurdu? Yanlış anlamış olmalıydı. Mektup şifreli olabilir miydi? O mektubu kesinlikle görmem gerekiyordu. Eğer gizli bir mesaj varsa çözebileceğime inanıyordum.

"Bir saat kadar daha karanlıkta oturup düşündükten sonra nihayet elinde lambayla gözü yaşlı bir hizmetçi, arkasından da dostum Trevor geldi. Biraz solgundu ama metin görünüyordu. Elinde de, şu anda kucığımda olan bu mektup vardı. Karşıma oturdu, lambayı yaklaştırdı ve üzerinde şu kelimelerin karalanmış olduğu kâğıdı uzattı: 'Oyun için biletler bitti. Bildiğin gibi Hudson erken davranarak her türlü gereken

şeyi bulup hizmetçiye anlatmış. Yine de çabuk olmak şart. Kaç keredir söylüyorum. Kurtul şu tembellikten.'

"İlk okuduğumda, sen nasıl şaşırdıysan ben de öyle şaşırdım. Sonra bir kere daha dikkatle okudum. Tam düşündüğüm gibiydi. Bu garip kelimelerin ardında gizli bir anlam olmalıydı. Acaba bu 'biletler' ve 'hizmetçi' kelimelerinin önceden kararlaştırılmış bir anlamı var mıydı? Eğer öyleyse karşılığı tamamen keyfi olurdu ve hiçbir şekilde çözülemezdi. Ama bunu da kabullenmek zorundaydım. Mesajda geçen Hudson kelimesi mesajın konusunun tahmin ettiğim gibi olduğunu ve denizciden değil, Beddoes'dan geldiğini gösteriyordu. Bir kez de tersten okudum ama 'tembellikten şu kurtul' pek bir şey ifade etmiyordu. Bir kez daha denedim ama 'biletler için oyun' da pek işe yaramayacak gibiydi.

"Ama bir anda bulmacanın anahtarını buldum. İlk kelimededen itibaren ikişer kelime atlayarak okuduğunda ortaya çıkan mesaj gerçek-

ten de Trevor'ı umutsuzluğa sürükleyecek cins-tendi. Notu arkadaşşıma da okudum.

"Oyun bitti. Hudson her şeyi anlatmış. Çabuk kaç. Kurtul."

"Victor Trevor yüzünü titreyen ellerinin arasına aldı. 'Mesaj bu olmalı,' dedi. 'Bu ölüm-den de beter, çünkü bu bir yüzkarası. Peki ama 'bilet' ve 'hizmetçi ne anlama geliyor?'

" 'Mesajla hiç ilgisi yok, ama baştan anah-tarı bulamasaydık bizi epeyce uğraştırıracaktı. Nasıl başladığını görüyorsun, 'Oyun bitti...' Soma da şifreye uymak için aralara herhangi ikişer kelime koymuş. Ama bu aralara koyduğu kelimelerden anlaşıldığı kadarıyla oyunlara me-raklı biri. Sen şu Beddoes'u tanıyor musun?'

" 'Şimdi sen söyleyince hatırladım, babam geçenlerde onunla oyunlara gitmekten bahsediyordu?'

" 'O zaman bu not kesinlikle ondan geli-yor,' dedim. 'Şimdi bulmamız gereken tek şey,

Hudson'in bu iki adamın başına çöreklenmesini sağlayan sır.'

" 'Ah Holmes, korkarım günah ve utanç dolu bir şey olsa gerek,' dedi dostum. 'Ama senden saklayacak değilim; işte bu babamın vasiyeti. Hudson'dan gelecek tehlikeyi sezerek hazırlamış olmalı. Doktorun dediği gibi dolapta buldum. Al ve yüksek sesle oku. Kendim bunu yapacak güce ve cesarete sahip değilim.'

"O akşam çalışma odasında okuduğum kâğıtlar bunlar Watson ve şimdi sana da okuyacağım. Şöyle başlıyor:

'Gloria Scott gemisinin, 8 Ocak 1855'te Falmouth'tan yola çıkıp 6 Kasım'da Kuzey 15 derece ve Batı 25 derecede batışıyla ilgili ayrıntılar.'

" 'Çok sevgili oğlum, yakında ortaya çıkacağını sandığım bir rezaletten önce sana her şeyi kendim açıklamak istiyorum. Öncelikle şunu bilmelisin ki beni en derinden yaralayan şey; kanundan korkmam, insanların gözündeki itibarımı kaybetmem veya tanıdıklara rezil ol-

mam değil; beni sevdiğine ve her zaman saygı duyduğuna inandığım oğlumun yüzünün kızarması olacaktır. Sürekli başımda dolaşan kılıç tepeme indiğinde bunu okumanı istiyorum; oku ki, ne kadar masum olduğumu öğren. Öte yandan her şey yolunda giderse (ki Yüce Tanrı bunu bize bahsedebilir) ve bu yazı bir şekilde eline geçerse, sevgili annenin aziz hatırası ve seninle aramızdaki sevgi adına sana yalvarıyorum, onu ateşe at ve bir daha da aklına getirme.

" 'Ama bu satırları hâlâ okuyorsan, bu utanç ortaya çıkmış ve evimden götürülmüş veya daha muhtemeli zayıfkalbim bu acıya dayanamayarak yenik düşmüş demektir. Her hâlükârda artık bir şeyleri gizlemenin anlamı kalmamış demektir. Bu yüzden, şu andan itibaren anlatacaklarımın çıplak gerçekler olduğunu bilmeni ve beni anlayışla karşılamamı istiyorum.

" 'Sevgili oğlum, benim gerçek adım Trevor değil. Gençliğimde James Armitage olarak tanınırdım. Okuldan arkadaşın bana bu ilk harf-

lerden bahsedince, sırrımı öğrendi diye dehşete kapılmamı şimdi anlıyor musun? Neyse, Armitage ismiyle Londra'daki bir bankada işe girdim ve yine aynı isimle ülkemin kanunlarına karşı geldiğim için sınır dışı edildim. Lütfen benim hakkımda kötü şeyler düşünme oğlum. Ödemem gereken bir onur borcum vardı ve nasıl olsa yerine koyacağımdan emin olduğum için aldım o parayı. Ama kötü şans yakamı bir türlü bırakmadı. Hesaplar incelendiğinde açığım ortaya çıktı. Otuz yıl önce kanunlar çok acımasız olduğu için yirmi üçüncü doğum günümde kendimi, Avustralya'ya giden Gloria Scott gemisinde diğer mahkumlarla birlikte zincire vurulmuş buldum.

" '1855 yılıydı ve Kırım Savaşı'nın en şiddetli dönemleriydi. Bu yüzden eski mahkum gemileri Karadeniz'de kullanılıyordu ve devlet, mahkumları taşımak için daha küçük gemiler kullanmak zorunda kalıyordu. Gloria Scott bir zamanlar Çin'le çay ticaretinde kullanılmış eski tarz, ağır pruvalı, geniş direkli bir gemiydi. İçer-

rideki otuz sekiz hapislane kuşu dışında yirmi sekiz kişilik bir mürettebatı da vardı: on sekiz asker, kaptan, üç miço, bir doktor, bir rahip ve dört temizlikçi.

" 'Mahkumların hücreleri arasındaki boşluklar, bu tip gemilerdeki gibi kalın meşeden değil daha ince ve dayanıksız bir ağaçtan yapılmıştı. Yanımda yatan adam, bizi rıhtıma indirdiklerinde dikkatimi çeken bir tipti. Tüysüz bir yüzü, uzun ve ince bir burnu ve geniş bir çenesi vardı. Olağanüstü boyuyla kasıla kasıla yürüyordu. Hiçbirimizin kafası onun omzuna bile gelmezdi. Boyu en az iki metre olmalıydı. O kadar üzgün ve yorgun yüz arasmda onunki gibi enerjik ve azimli olanına rastlamak gerçekten garipti. Yanımda yattığını öğrendiğimde çok sevindim. Bir gece kulağmda bir fısıltıyla uyanımdım. Genç adam bizi ayıran tahtada bir delik açmayı başarmıştı.

" 'Selam dostum!' dedi. 'Adın ne ve burada işin ne?'

" 'Cevap verdikten sonra aynı şeyleri ben

de sordum ona.

" 'Adım Jack Prendergast,' dedi. 'Benimle işin bitene kadar bu adı sık sık duyacaksın zaten.'

" 'Başından geçenleri dinlerken hatırladım; onun vakası ben tutuklanmadan önce büyük sansasyon yaratmıştı. İyi bir aileden gelen yetenekli bir adamdı ama iflah olmaz derecede kötü huyları vardı. Önde gelen Londra'lı tüccarların paralarını almayı iyi biliyordu.

" 'Ah-ha! Demek beni hatırlıyorsun!' dedi gururla.

" 'Hem de en ufak ayrıntısına kadar.'

" 'O zaman dikkatini çeken bir şeyler olmalı.'

" 'Ne gibi?'

" 'Çeyrek milyon dolandırmamış mıydım?'

" 'Öyle deniyordu.'

" 'Ama bir kuruşu bile bulunamadı, değil mi?'

" 'Doğru.'

" 'Peki sence nerede bu kadar para?' diye sordu.

" 'Hiçbir fikrim yok.'

" 'Parmaklarımın arasında,' diye atıldı. 'Yüce Tanrım! Kafadaki saç kadar param var benim. Elinde para varsa ve kullanmayı biliyorsan istediğin her şeyi yapabilirsin evlat. Peki sence böyle biri Çin işi bir geminin içinde, fare ve böcek yuvası bir delikte çürümeyi göze alabilir mi dersin? Hayır dostum, böyle bir adam hem kendine hem de dostlarına iyi bakar. Sözümlü dinle. Onun yanından ayrılmazsan karşılığını alırsın.'

" 'Hep böyle konuştuğu için ilk başta ne demek istediğini anlamadım. Ama sonra beni birçok kez denedikten ve yemin ettirdikten sonra gemiyi ele geçirme planlarından bahsetti. En az on iki mahkum, başlarında Prendergast ve onun parası.

" 'Bir zamanlar bir ortağım vardı,' dedi bir gün. 'Nadir bulunacak sıkı bir dosttu ve içtiğimiz su ayrı gitmezdi. Sence şu anda nerede?

Gemide tabii ki! Rahibin ta kendisi! Üstünde siyah cüppesi, gerekli belgeleri ve yanında, gemiyi bile satın alabilecek kadar parayla geldi. Mürettebatı avucunun içine almak üzere. Daha şimdiden miçolarla Mereer'ı ayarladı bile. Hatta gerekli görürse kaptanı bile satın alabilir.'

" 'Peki biz ne yapacağız?' diye sordum.

" 'Sen ne dersin?' dedi. 'Askerlerin üniformalarını kırmızıya boyayacağız o kadar.'

" 'Ama hepsi silahlı,' dedim.

" 'Biz de öyle olacağız evlat. Yeteri kadar silahımız var, mürettebat da arkamızda; eğer gemiyi ele geçiremezsek yuh bize. Bu gece sen de solundaki mahkumla konuş da bir bak bakalım, ona da güvenebilir miyiz.'

" 'Dediğini yaptım. Diğer komşum benim gibi sahtekârlıktan hüküm giymiş genç bir adamdı. Adı Evans'tı, ama o da sonradan değişti adını. Şimdi güney İngiltere'nin en zengin ve Jmemli adamlarından biri. Beni dinledikten sonra o da katılmak istediğini belirtti. Körfeze gelmeden, ikisi hariç bütün mahkumlar

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

katılmıştı bu gruba. Bu ikisinden biri, yarım akıllı güvenilirmez biri olduğu, diğeri ise sarılık olduğu için işe yaramazdı.

" 'Başlangıçta gemiyi ele geçirmemize engel olacak hiçbir şey yok gibiydi. Mürettebat, bu iş için özel olarak seçilmiş bir grup hayduttu. Sözde rahip her gün vaaz verme bahanesiyle hücrelere geliyor, herkese gerekli aletleri dağıtıyordu. Üçüncü günün sonunda hepimizin yatağının altında bir ege, bir çift silah ve bir torba barut vardı. Miçolardan ikisi Prendergast'm adamıydı ve ikinci tayfa ise sağ koluydu. Kaptan, doktor, Teğmen Martin ve askerlerinden başka yolumuza çıkabilecek kimse yoktu. Ne kadar rahat görünse de tedbiri elden bırakmamaya kararlıydık. Saldırı gece olacaktı. Ama her şey beklediğimizden daha erken başlamak zorunda kaldı.

" 'Yola çıkmamızdan üç hafta kadar soma bir akşam, doktor, hasta mahkumlardan birini görmek için aşağı indiğinde silahlardan birinin ucunu fark etti. Aslında sakın kalıp görmemiş

gibi yapmayı becerebilseydi herkesi haberdar edip bütün planı berbat edebilirdi; ama dayanamayıp bir çığlık atınca mahkum da olayı fark etti ve doktoru yakaladı. Tabii adamcağız alarm veremedi susturuldu ve yatağa bağlandı. İçeri girerken, güverteye çıkan kapıyı açtığı için de hepimiz dışarı çıktık. Karşımıza çıkan iki nöbetçi ve bir onbaşı hemen öldürüldü. Ayrıca iki asker, daha tüfeklerini doldurmadan vuruldu. Soma kaptanın kamarasına koştuk ama tam kapıyı açarken içeriden bir patlama sesi geldi ve kaptanın beyninin masadaki Atlantik haritasına dağıldığını gördük. Arkasında elinde dumanı tüten bir tabancayla rahip duruyordu. Diğer mürettebat da yakalanınca iş bitmiş gibi görünüyordu.

" 'Kaptan odası kamaranın yanındaydı. Hepimiz oraya toplanıp heyecanla özgürlüğümüzden konuşmaya başladık. Sahte rahip Wilson çekmecelerden birini açarak beyaz şarap çıkardı. Şişeleri açıp içmeye koyulmuştuk ki, kulaklarımızda tüfeklerin patlama sesiyle irkil-

dik. Oda öyle dumanla dolmuştu ki göz gözü görmez olmuştu. Duman kalktığında manzara korkunçtu. Wilson'la birlikte sekiz adam yerde kıvranıyordu. Akan kan ve şarabı şimdi bile düşünsem hasta olurum. Öyle korkmuştuk ki Prendergast olmasa hemen teslim olurduk. Sükunetini koruyan Prendergast'm talimatıyla dışarı koştuğumuzda pupada bekleyen teğmen ve on adamıyla karşılaştık. Kaptan odasının tepesindeki açıklıktan üstümüze ateş açmışlardı ama bu sefer tüfeklerini yeniden doldurmadan, biz önce davranarak işlerini bitirdik. Tanrım! Gemi mezbahaya dönmüştü! Prendergast'm gözü dönmüş, güvertede yakaladığı askerleri çocuk gibi yakalayarak ölü ya da diri dinlemeden denize atıyordu. Ağır yaralı bir çavuş suyun üzerinde zorlukla yüzmeye çalışırken biri merhamet edip adamı öldürdü. Olay bittiğinde tutsak miçolar ve doktordan başka hiçbir düşmanımız sağ kalmamıştı.

" 'Zaten sonra da bu sağ kalanlar üzerine tartışma çıktı. Çoğumuz özgürlüğümüze ka-

vuştuğumuz için çok mutluyduk ama vicdanımızı daha başka cinayetlerle rahatsız etmek istemiyorduk. Adamları bayıltmak için kafalarına dipçikle vurmak başka bir şeydi, soğukkanlılıkla öldürülürlerken başlarında beklemek başka bir şeydi. Biz sekiz kişi, yani beş mahkum ve üç denizci bunun yapılmasına tanık olmak istemediğimizi söyledik. Fakat Prendergast ve yanındakiler kararlıydılar. Dediğine göre, temiz bir iş olması için arkamızda, ilk fırsatta ötecek tanıklar bırakmamalıydık. Az daha bizim kaderimiz de o tutsaklarınkı gibi olacaktı ama neyse ki sonunda bir kayığa binip gidebileceğimizi söyledi. Tabii bu teklife hemen atladık, çünkü bu kana susamışlığa daha fazla dayanamıyorduk. Bize denizci kıyafetleri, bir varil su, biri alet edevatla, diğeri peksimetle dolu iki fiçı ve bir pusula verdiler. Prendergast bize bir de harita vererek soranlara, 15 derece kuzey ve 25 derece batıda batmış olan gemiden kurtulan denizciler olduğumuzu söylememizi tembihledi ve ipi keserek sandalı suya bıraktı.

" 'Şimdi hikâyemin en şaşırtıcı kısmına geliyorum sevgili oğlum. Kuzey doğudan esen rüzgârla birlikte yavaşça yol almaya başladık. Sandalımız dalgalarda bata çıka giderken grup içindeki eğitlimliler olarak Evans ve ben de haritaya bakıp nereye gideceğimize karar vermeye çalışıyorduk. Bu önemli bir sorundu çünkü hesaplarımıza göre Cape de Verde beş yüz mil kuzeyde, Afrika sahili ise yedi yüz mil doğuda kalıyordu. Sonuçta rüzgâr kuzeyden estiği için Sierra Leone'nin iyi bir seçim olduğuna karar verdik. Bu arada gemi de gözden kayboluyordu. Aniden o yönden yoğun, kara dumanlar yükselmeye başladı. Birkaç saniye sonra da büyük bir gürültü duyuldu ve Gloria Scott gözden kayboldu. Bunun üzerine kayığın yönünü değiştirerek bütün gücümüzle dumanın geldiği yöne gittik.

" 'Kaza yerine ulaşmamız bir saati geçtiği için biz kimseyi kurtaramayacağımızı düşünüyorduk. Suyun yüzündeki tahta parçaları geminin battığı yeri gösteriyordu. Ama tam hiç hayat

belirtisi olmadığına karar vermiş gidiyorduk ki bir imdat çağrısıyla irkildik ve biraz ileride geminin kalıntılarına tutunmuş halde bir adam olduğunu gördük. Sandala çıkardığımız adam genç denizci Hudson'dı. Ama her tarafı yanık içinde ve ağır yaralı olduğu için onun ağzından neler olduğunu öğrenebilmek için ertesi sabahı beklemek zorunda kaldık.

" 'Anlattığına göre, biz gittikten sonra Prendergast ve çetesi kalan beş mahkumu da öldürmüş. Diğer üç miço da vurulup denize atılmış. Sonra Prendergast aşağı inerek zavallı doktorun boğazını kendi elleriyle kesmiş. İkinci kaptan ise cesur ve enerjik bir adam olarak, Prendergast'm elinde kanlı bıçakla üzerine doğru geldiğini gördüğünde onu tutanlardan kurtulup güverteden aşağı ambara kaçmış. Ellerinde silahlarla peşinden giden bir düzine mahkum, adamı bir barut fiçisinin yanında, elinde kibritle beklerken bulmuşlar. Adam onları, yaklaşırlarsa bütün gemiyi havaya uçurmakla tehdit etmiş. Kısa bir süre sonra da o büyük patlama olmuş.

Ama Hudson, patlamanın mahkumlardan birinin kaza kurşunu yüzünden olmuş olabileceğini tahmin ediyordu. Sebebi her ne olursa olsun, bu, Gloria Scott'un ve mahkum çetesinin sonu olmuştu.

" İşte sevgili oğlum, bu korkunç hikâye kısaca böyle. Ertesi gün, Hotspur adlı bir gemi tarafından alındık ve Avustralya'ya gittik. Geminin kaptanı bizim batan geminin kazazedeleri olduğumuza kolaylıkla inandı. Somadan resmi makamlar Gloria Scott nakliye gemisinin denizde kaybolduğunu açıkladı ve geminin gerçek kaderi üzerine başka hiçbir haber duyulmadı. Hotspur sorunsuz bir yolculuktan soma bizi Sydney'de bıraktı. Evans ve ben isimlerimizi değiştirerek altın madenlerine gittik ve farklı milletlerden gelen insanların arasına kolaylıkla karıştık. Gerisini anlatmaya gerek yok. Bolca altın çıkardıktan soma İngiltere'ye zengin koloniciler olarak döndük ve kendimize toprak satın aldık. Yirmi yıldan fazladır huzur dolu bir hayat sürdük ve topluma yararlı insanlar olduk.

Bütün olanları tamamen geçmişe gömdüğümüzü düşünürken, o kazadan kurtardığımız adamı yeniden gördüğümde neler hissettiğimi tahmin edebilirsin. Bizi bir şekilde bulmuş ve hayatımızı sömürmeye gelmişti. Onunla iyi geçinmek için neden bu kadar çok uğraştığımı şimdi anlıyorsundur umarım. Artık beni bırakıp diğer kurbanına gittiği için bütün bunları anlatmanın zamanının geldiğini düşündüm.'

"Altında da zorlukla okunan bir şekilde şunlar yazıyordu: 'Beddoes'un mesajı şifreli olarak H.'nin her şeyi anlattığım yazıyordu. Yüce Tanrım, bize merhamet göster!'

"O gece Trevor'a okuduğum hikâye böyleydi Watson. Gerçekten de dramatik bir olay. Bundan sonra sevgili dostum Terai'ye çay ekimi yapmaya gitti. Durumunun iyi olduğunun haberini alırım sık sık. Denizci ve Beddoes'a gelince; bu uyarı mektubunun yazıldığı tarihten beri ikisinden de haber alınamadı. İkisi de tamamen ortadan kayboldu. Sadece Hudson bir

GÜMÜŞ ŞİMŞEK

kez görülmüş. Polis onun Beddoes'un işini bitirdikten sonra kaçtığı düşünüyor. Bence tam tersi. Muhtemelen Beddoes umutsuzluğa kapılarak Hudson'dan öcünü aldı ve yanında götürebileceği bütün parasıyla ülke dışına çıktı. İşte hikâye böyle doktor. Eğer bunu da koleksiyonuna katmaya niyetliysen senindir.'